

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

Праправа на вучэбнай рабоце
А.В. Макоўчык
«25» _____ 2020 г.

Рэгістрацыйны № УД-31-2/25/2020

МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дысцыпліне для спецыяльнасцей
1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура;
1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова
(з указаннем мовы)

2020 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове на аснове тыпавай вучэбнай праграмы «Методыка выкладання беларускай літаратуры», зацверджанай 04.02.2015, рэгістрацыйны нумар ТД-А. 552/тып. і вучэбных планаў 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)».

СКЛАДАЛЬНІКІ:

І.М. Мішчанчук, загадчык кафедры беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

М.С. Рак, выкладчык кафедры беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

І.Д. Воюш, дацэнт, кафедры медыялогіі БДУ, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;

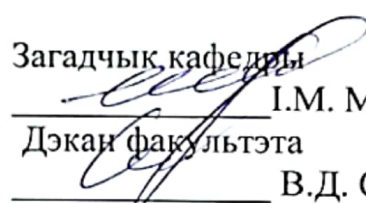
Н.У.Чайка, доктар філалагічных навук, прафесар кафедры мовазнаўства і лінгвадыдактыкі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», прафесар

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

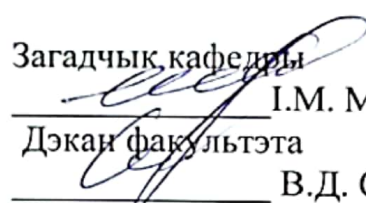
Кафедрай беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

(пракакол № 12 ад 26.05. 2020 г.);

Загадчык кафедры

І.М. Мішчанчук

Дэкан факультэта

В.Д. Старычонак

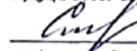
Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

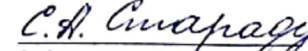
(пракакол № 5 ад 16.06 2020 г.)

Дырэктар бібліятэкі БДПУ Н.П. Сяткоўская

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых яе матэрыялаў дзеючым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае

Метадыст вучэбна-метадычнага адзела БДПУ

(подпіс)

(ініцыялы, прозвішча)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная праграма ўстанавы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне «Методыка выкладання беларускай літаратуры» распрацавана ў адпаведнасці з патрабаваннямі адукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі па спецыяльнасцях 1–02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1–02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)».

Асноўныя *мэты* вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» – засваенне студэнтамі-філолагамі тэарэтычных асноў выкладання нацыянальнай літаратуры ў агульнаадукацыйных установах Рэспублікі Беларусь, фарміраванне ў іх сістэмы ведаў, уменняў і навыкаў, неабходных для вядзення актыўнай, самастойнай практычнай дзейнасці па абранай спецыяльнасці, для ўсвядомленага выбару эфектыўных метадаў, прыёмаў і форм выкладання слоўнага мастацтва, пошуку новых тэхналогій, ажыццяўлення актуальных, звязаных з арганізацыяй урока, аналізам мастацкіх твораў розных жанраў, этапамі вывучэння літаратурнага твора, выпрацоўка ў будучых спецыялістаў неабходных практычных навыкаў выкладання беларускай літаратуры. У працэсе засваення вучэбнай дысцыпліны студэнты набываюць навыкі сістэматычнай працы па павышэнні сваёй метадычнай культуры і педагагічнага майстэрства, выбару аптымальных шляхоў навучання слоўнаму мастацтву.

Задачы выкладання вучэбнай дысцыпліны:

- раскрыць дыдактычныя і метадалагічныя асновы і палажэнні методыкі выкладання беларускай літаратуры;
- дапамагчы студэнтам авалодаць прафесійнымі навыкамі свядомага шматузроўневага аналізу літаратурных фактаў і з’яў;
- выпрацаваць у студэнтаў навыкі самастойнага разумення прынцыпаў, метадаў і прыёмаў выкладання літаратуры з улікам яе гнэсеалагічнай і аксіялагічнай спецыфікі;
- сфарміраваць у будучых спецыялістаў уменні спалучаць тэарэтычна і на практыцы псіхолога-педагагічныя і філалагічныя веды, набытыя пры вывучэнні спецыяльных вучэбных дысцыплін;
- узброіць студэнтаў валоданнем задач сучаснай літаратурнай адукацыі, зацікавіць іх дыскусійнымі пытаннямі выкладання літаратуры, падрыхтаваць да самастойнай, творчай інтэрпрэтацыі нявырашаных у педагагічнай і метадычнай навуцы праблем.

Вучэбная праграма ўстанавы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне «Методыка выкладання беларускай літаратуры» распрацавана з улікам наступных тэарэтычных і метадычных палажэнняў: каардынацыя методыкі выкладання беларускай і рускай літаратуры на аснове прынцыпу ўзаемасувязі і ўзаемадзеяння вучэбных дысцыплін; варыятыўнасць у навучанні методыцы выкладання беларускай літаратуры, якая дае выкладчыкам права выбару паслядоўнасці вывучэння тэм, вылучаць і больш шырока тлумачыць тыя або іншыя тэмы вучэбнай дысцыпліны пры захаванні яе змястоўнай цэласнасці і канцэптуальнасці; дыферэнцыраваны падыход да ацэнкі магчымасцей і ведаў студэнтаў у працэсе вывучэння методыкі; стварэнне спрыяльных умоў для самастойнай працы, выпрацоўкі навыкаў самакантролю, развіцця творчых здольнасцей будучых выкладчыкаў; выкарыстанне міжпрадметных сувязей пры выкладанні літаратуры (цыклы сацыяльна-гуманітарных, агульнапрафесійных і спецыяльных дысцыплін).

У аснову структуравання зместу вучэбнага матэрыялу дадзенай вучэбнай дысцыпліны пакладзены прынцып тэматычнага падыходу, які прадугледжвае падзел вучэбнага матэрыялу на адносна самастойныя раздзелы (тэмы).

Па кожнай вучэбнай тэме ў адпаведнасці з яе мэтамі і задачамі па фарміраванні і развіцці ў студэнтаў канкрэтных кампетэнцый выкладчык (кафедра) праектуе і рэалізуе канкрэтныя педагагічныя тэхналогіі.

У лекцыйным курсе раскрываюцца агульныя пытанні методыкі выкладання літаратуры, абгрунтоўваюцца важнейшыя прынцыпы выкладання вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура», метады і прыёмы вывучэння мастацкіх твораў у залежнасці ад іх родава-жанравай спецыфікі, формы арганізацыі навучання. Разглядаюцца таксама пытанні вывучэння тэорыі і гісторыі літаратуры, акцэнтуюцца ўвага на праблемах развіцця вуснага і пісьмовага маўлення сродкамі мастацкай літаратуры і інш. Практычныя і лабараторныя заняткі маюць на мэце паглыбіць і ўдакладніць тэарэтычныя звесткі, атрыманыя студэнтамі ў час лекцый, а таксама падрыхтаваць студэнтаў да педагагічнай практыкі і далейшай самастойнай настаўніцкай працы. Практычныя заняткі арыентуюць студэнтаў на грунтоўнае самастойнае вывучэнне метадычнай літаратуры, аналіз існуючых праграм, падручнікаў па беларускай літаратуры, на азнаямленне з вучэбна-метадычнымі комплексамі і навукова-метадычнымі часопісамі. У размеркаванні матэрыялу паміж лекцыямі і практычнымі заняткамі мэтазгодна выкарыстоўваць варыятыўнасць. Пры арганізацыі заняткаў па методыцы выкладання літаратуры трэба ўлічваць прынцыпы развіваючага навучання і асобна арыентаванага падыходу да выкладання мастацтва слова, фактар фарміравання ў студэнтаў-філолагаў актыўнага і творчага падыходу да працэсу засваення і далейшага выкарыстання на практыцы матэрыялу вучэбнай дысцыпліны.

Сістэмнасць тэм праграмы абумоўлена неабходнасцю даць спачатку ўяўленне пра агульнадыдактычныя тэарэтычныя асновы методыкі як навукі. Наступныя ж раздзелы размяшчаюцца ў адпаведнасці са зместам і структурай вучэбнай дысцыпліны.

У прапанаванай вучэбнай праграме вызначаны асноўныя праблемы, з якімі студэнты павінны азнаёміцца на ўсіх відах заняткаў па методыцы выкладання беларускай літаратуры.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста, сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі. Згодна тыповым вучэбным планам па спецыяльнасцях 1–02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1–02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)» вучэбная дысцыпліна «Методыка выкладання беларускай літаратуры» ўваходзіць у дзяржаўны кампанент і з'яўляецца адной з асноўных практыкаарыентаваных дысцыплін падрыхтоўкі настаўніка-філолага.

Вучэбная дысцыпліна «Методыка выкладання беларускай літаратуры» звязана з вучэбнымі дысцыплінамі «Гісторыя беларускай літаратуры», «Тэорыя літаратуры».

Для вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» неабходна таксама наяўнасць у навучэнцаў акадэмічных кампетэнцый па вучэбных дысцыплінах «Літаратурнае краязнаўства» і «Вусная народная творчасць», фарміраванне якіх патрэбна забяспечыць у рамках кампанента ўстановы вышэйшай адукацыі.

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны. Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў акадэмічных, сацыяльна-асобасных, прафесійных кампетэнцый.

Патрабаванні да акадэмічных кампетэнцый

Студэнт павінен:

АК-1. Умець прымяняць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач.

АК-2. Валодаць метадамі навукова-педагагічнага даследавання.

АК-3. Валодаць даследчымі навыкамі.

АК-4. Умець працаваць самастойна.

АК-5. Быць здольным нараджаць новыя ідэі (валодаць крэатыўнасцю).

АК-6. Валодаць міждысцыплінарным падыходам пры вырашэнні праблем.

АК-7. Мець навыкі, звязаныя з выкарыстаннем тэхнічных сродкаў, кіраваннем інфармацыяй і працай з камп'ютарам.

АК-8. Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

АК-9. Умець вучыцца, павышаць сваю кваліфікацыю на працягу ўсяго жыцця.

Патрабаванні да сацыяльна-асобасных кампетэнцый

Студэнт павінен:

СЛК-2. Быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння.

СЛК-3. Валодаць здольнасцю да міжсабовых камунікацый.

СЛК-5. Быць здольным да крытыкі і самакрытыкі.

СЛК-6. Умець працаваць у камандзе.

СЛК-7. Быць здольным ажыццяўляць самаадукацыю і ўдасканалваць прафесійную дзейнасць.

Патрабаванні да прафесійных кампетэнцый

Студэнт павінен быць здольны:

ПК-1. Кіраваць вучэбна-пазнаваўчай і вучэбна-даследчай дзейнасцю навучэнцаў.

ПК-2. Выкарыстоўваць аптымальныя метады, формы і сродкі навучання.

ПК-3. Арганізоўваць і праводзіць вучэбныя заняткі розных відаў і форм.

ПК-4. Арганізоўваць самастойную работу навучэнцаў.

ПК-11. Развіваць вучэбныя магчымасці і здольнасці навучэнцаў на аснове сістэмнай педагагічнай дыягностыкі.

ПК-12. Развіваць навыкі самастойнай работы навучэнцаў з вучэбнай, даведачнай, навуковай літаратурай і інш. сродкамі інфармацыі.

ПК-13. Арганізоўваць і праводзіць карэкцыйна-педагагічную дзейнасць з навучэнцамі.

ПК-14. Папярэджваць і пераадольваць непаспяховасць навучэнцаў.

ПК-15. Фармуляваць адукацыйныя і выхаваўчыя мэты.

ПК-16. Ацэньваць вучэбныя дасягненні навучэнцаў, а таксама ўзроўні іх выхаванасці і развіцця.

ПК-17. Ажыццяўляць прафесійную самаадукацыю і самавыхаванне з мэтай удасканалення прафесійнай дзейнасці.

ПК-18. Арганізоўваць цэласны адукацыйны працэс з улікам сучасных адукацыйных тэхналогій і педагагічных інавацый.

ПК-19. Аналізаваць і ацэньваць педагагічныя з’явы і падзеі мінулага ў святле сучасных навуковых ведаў.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» студэнт павінен **ведаць**:

- метадалагічныя асновы вучэбнай дысцыпліны; структуру, змест і прынцыпы арганізацыі школьнай адукацыі па беларускай літаратуры на сучасным этапе;

- змест і структуру ўрокаў па беларускай літаратуры на розных этапах школьнай літаратурнай адукацыі;

- метады і прыёмы аналізу літаратурнага твора ў школе, якія актывізуюць пазнавальную і творчую дзейнасць вучняў.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» студэнт павінен **умець**:

- прымяняць атрыманыя веды пры вырашэнні педагагічных, вучэбна-выхаваўчых і навукова-метадычных задач з улікам узроставых і індывідуальных адрозненняў вучняў і канкрэтных педагагічных сітуацый;

- выкарыстоўваць разнастайныя метады і прыёмы навучання ў працэсе спасціжэння літаратурнага матэрыялу;

- фарміраваць у вучняў уменні аналізу літаратурных твораў у родавай і жанравай спецыфіцы.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» студэнт павінен **валодаць**:

- адпаведным паняццёвым і літаратуразнаўчым апаратам;

- уменнямі аналітычна апрацоўваць гісторыка-літаратурны, тэарэтыка-літаратурны і метадычны матэрыял, выяўляць яго выхаваўчы і псіхалага-педагагічны патэнцыял.

Па кожнай вучэбнай тэме ў адпаведнасці з яе мэтамі і задачамі па фарміраванні і развіцці ў студэнтаў канкрэтных кампетэнцый выкладчык (кафедра) праектуе і рэалізуе канкрэтныя педагагічныя тэхналогіі.

Асноўнымі тэхналогіямі навучання з’яўляюцца: праблемнае навучанне (праблемнае выкладанне, пошукавы метады); камунікатыўныя тэхналогіі, заснаваныя на актыўных формах і метадах навучання (дыскусія, круглы стол, прэзентацыя, работа ў групах); асобасна арыентаваная тэхналогія.

Агульная колькасць гадзін, колькасць аўдыторных гадзін, форма атрымання вышэйшай адукацыі, размеркаванне аўдыторных гадзін, формы бягучай атэстацыі. Вывучэнне дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры» разлічана на 190 гадзін. З іх 96 аўдыторных гадзін: 48 лекцыйных (з іх 4 КСР) і 48 практычных (з іх 4 КСР).

Вучэбным планам на філалагічным факультэце (дзённая форма атрымання адукацыі) для спецыяльнасцей 1–02 03 01 Беларуская мова і літаратура; 1–02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (англійская) на II курсе ў IV семестры прадугледжана 30 лекцыйных, 2 лекцыйных КСР, 30 практычных, 2 практычных КСР гадзін, форма кантролю – залік, на III курсе ў V семестры – 14 лекцыйных, 2 лекцыйных КСР, 14 практычных, 2 практычных КСР, форма кантролю – экзамен. Размеркаванне тэм па семестрах: IV семестр: тэмы 1–8, V семестр: тэмы 9–15.

На самастойную работу студэнтаў адведзена 58 гадзін: тэма 1 – 2 гадзіны, тэма 2 – 2 гадзіны, тэма 3 – 2 гадзіны, тэма 4 – 2 гадзіны, тэма 5 – 2 гадзіны, тэма 6 – 12 гадзін, тэма 7 – 4 гадзіны, тэма 8 – 10 гадзін, тэма 9 – 4 гадзіны, тэма 10 – 2

гадзіны, тэма 11 – 8 гадзін, тэма 12 – 2 гадзіны, тэма 13 – 2 гадзіны, тэма 14 – 2 гадзіны, тэма 15 – 2 гадзіны.

Семестр	Усяго	Лекцыі / СКРС	Практычныя/ СКРС	Самастойная работа студэнтаў	Форма кантролю
IV	102	30/2	30/2	38	Залік
V	88	14/2	14/2	20	Экзамен (36 г.)
Усяго за перыяд навучання	190	44/4	44/4	58	36

Раздзелы (тэмы), па якіх праводзяцца рэйтынжавыя кантрольныя працы: тэмы 1–4 – рэйтынгавая кантрольная праца № 1; тэмы 5–6 – рэйтынгавая кантрольная праца № 2; тэмы 7–8 – рэйтынгавая кантрольная праца № 3, тэмы 9–10 – рэйтынгавая кантрольная праца № 4, тэмы 11–12 – рэйтынгавая кантрольная праца № 5, тэмы 13–15 – рэйтынгавая кантрольная праца № 6.

Вучэбным планам на філалагічным факультэце (завочная форма атрымання адукацыі) для спецыяльнасці 1–02 03 01 Беларуская мова і літаратура на III курсе ў V семестры прадугледжана 4 лекцыйныя гадзіны, у VI семестры прадугледжана 6 лекцыйных, 2 практычныя гадзіны; на IV курсе ў VII семестры прадугледжана 10 лекцыйных, 2 практычныя гадзіны, форма кантролю – залік, 1 кантрольная праца, у VIII семестры – экзамен.

Семестр	Усяго	Лекцыі	Практычныя	Самастойная работа студэнтаў	Форма кантролю
V	50	4		46	
VI	52	6	2	44	
VII	88	10	2	40	Залік, кантрольная работа
VIII					Экзамен (36 г.)
Усяго за перыяд навучання	190	20	4	130	36

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Раздзел 1. Агульныя пытанні методыкі выкладання літаратуры

Падроздзел 1.1. Методыка выкладання беларускай літаратуры як навукa

Тэарэтычныя асновы курса методыкі выкладання літаратуры. Методыка як дысцыпліна педагагічнага профілю, яе сувязь з іншымі навуковымі дысцыплінамі: літаратуразнаўствам, эстэтыкай, педагагікай, псіхалогіяй, філасофіяй, сацыялогіяй, этыкай, эстэтыкай. Прадмет, змест і структура вучэбнай дысцыпліны «Методыка выкладання беларускай літаратуры». Асноўныя пытанні методыкі выкладання літаратуры: «Што вывучаць?», «Як вывучаць?», «Навошта вывучаць?». Задачы методыкі: пазнаёміць з тэарэтычнымі асновамі выкладання літаратуры; выпрацаваць першапачатковыя практычныя ўменні і навыкі для падрыхтоўкі да ўрока роднай літаратуры; даць накірункі да самаадукацыі і творчага пошуку; дапамагчы настаўніку адказаць на асноўныя пытанні, што ўзнікаюць у час падрыхтоўкі да заняткаў, у працэсе выкладання, пасля аналізу праведзенага ўрока.

Гнасеалагічныя і аксіялагічныя асновы навучання літаратуры і яе метадалогіі. Значэнне практыкі школьнага выкладання для развіцця метадалогіі методыкі. Асноўныя метады даследавання ў галіне методыкі выкладання літаратуры: вывучэнне і абагульненне перадавога вопыту славеснікаў, мэтанакіраванае назіранне за вучэбна-выхаваўчым працэсам па літаратуры, педагагічны эксперымент, метады зрэзаў, даследчая гутарка, анкетаванне і інш.

Падроздзел 1.2. Беларуская літаратура як вучэбны прадмет

Месца і адметнасць беларускай літаратуры сярод іншых прадметаў. Адрозненне літаратуры ад іншых школьных дысцыплін, своеасаблівасць яе як прадмета, абумоўленая спалучэннем фактараў мастацкасці і навуковасці. Значэнне літаратуры як вучэбнага прадмета. Асноўная мэта вывучэння беларускай літаратуры – далучэнне вучняў да набыткаў айчыннай мастацкай славеснасці (у кантэксце сусветнай), развіццё іх здольнасцей да ўспрымання і ацэнкі яе як крыніцы эстэтычных каштоўнасцей. Беларуская літаратура як гуманітарная і культуралагічная дысцыпліна. Функцыі літаратуры (пазнавальная, эўрыстычная, камунікатыўная, эстэтычная, выхаваўчая, геданічная, культуратворчая і інш.).

Раздзел 2. Асноўныя этапы станаўлення і развіцця методыкі выкладання беларускай літаратуры

Станаўленне і развіццё методыкі выкладання беларускай літаратуры. Асобныя праблемы выкладання слоўнага мастацтва ў працах Ф. Скарыны, М. Смярыцкага, В. Цяпінскага, С. Полацкага і іншых беларускіх асветнікаў. Роля выдатных рускіх педагогаў і метадыстаў XIX–XX стагоддзяў у станаўленні методыкі выкладання літаратуры як навукі. Карусь Каганец, Цётка, Якуб Колас, Максім Гарэцкі як пачынальнікі. Першыя чытанкі.

Выкладанне беларускай літаратуры ў школах БССР у 20-я гады XX стагоддзя. Праблема зместу і структуры літаратурнай адукацыі. Першыя праграмы, чытанкі, хрэстаматыі і падручнікі па беларускай літаратуры для школ («Родныя шляхі» І. Самковіча, І. Пратасевіча, «Выпісы з беларускай літаратуры» Ул. Дзяржынскага). Метады і прыёмы вывучэння літаратуры. Пазакласная праца па літаратуры. Вывучэнне літаратуры і культуры роднага краю (гурткі, куткі, музеі і інш.). Арганізацыя і правядзенне клубнага дня.

Перыядычны педагагічны друк у 20–30-я гады XX стагоддзя. Дасягненні і страты 20–30-х гадоў XX стагоддзя. Педагагічныя ідэі І. І. Замоціна («Мастацкая

літаратура ў школьным выкладанні»), М. І. Каспяровіча («Краязнаўства»), І. К. Самковіча («Заданні па беларускай літаратуры для V, VI, VII класаў») і інш. Пастановы ЦК ВКП(б) і савецкага ўрада і іх негатыўны ўплыў на развіццё беларускай літаратуры і школьнага краязнаўства. Рэпрэсіі супраць Наркамата асветы БССР, вучоных-педагогаў і настаўнікаў. Уплыў вульгарна-сацыялагітарскай крытыкі на развіццё metodyкі. Звужэнне і збядненне зместу літаратурнай адукацыі, ідэалагічная тэндэнцыянасць у адборы твораў для вывучэння ў школе. Новыя рэпрэсіі супраць дзеячаў народнай асветы ў канцы 40–пачатку 50-х гадоў XX стагоддзя.

Метадычная думка ў 1950–1980-я гады. Удасканаленне зместу і структуры літаратурнай адукацыі, вызваленне праграм ад твораў нізкай мастацкай вартасці. Першыя падручнікі гісторыка-літаратурнага тыпу для старшых класаў.

Актывізацыя метадычнай думкі ў другой палове XX стагоддзя. Серыі кніг «Бібліятэка настаўніка беларускай мовы і літаратуры», «Пісьменнік у школе», «Вывучэнне мастацкага твора ў школе», «Вывучэнне літаратуры ў пэўным класе», іх роля. Удасканаленне вывучэння мастацкага твора з улікам яго жанравай спецыфікі, разнастайных шляхоў аналізу. Праблема выхавання вучняў сродкамі мастацкай літаратуры. Пошукі новых метадаў і прыёмаў навучання.

Дэмакратызацыя савецкага грамадства ў другой палове 1980-х гадоў. «Закон аб мовах» у БССР і яго ўплыў на развіццё metodyкі выкладання беларускай літаратуры. Роля часопісаў «Роднае слова» («Беларуская мова і літаратура ў школе») і «Беларуская мова і літаратура» ў актывізацыі беларускай метадычнай думкі. Канцэпцыя літаратурнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь.

Сучасны стан metodyкі выкладання беларускай літаратуры: абнаўленне метадалогіі, пошук адметных тэхналогій, выкарыстанне вопыту замежнай школы. Вопыт настаўнікаў Беларусі і Расіі як увасабленне творчага падыходу да прадмета і спосаб рэалізацыі інавацыйных педагогічных ідэй на практыцы (М. Верціхоўская, В. Туркевіч, Р. Сташынская, В. Войцік, Я. Ільін, В. Шаталаў і інш.). Пошукі і напрацоўкі сучасных метадыстаў: М.А. Лазарука, В.У. Івашына, В.Я. Ляшук, А. В. Руцкай, А. І. Лугоўскага, В. І. Смыкоўскай, Т. Ф. Мушынскай, М. І. Мішчанчука, П. І. Лявонавай, В. І. Русілка, А. У. Рагулі, І. М. Слесаравай, Н. Б. Рашэтнікавай і іншых.

Раздзел 3. Змест і этапы літаратурнай адукацыі ў сучасных установах агульнай сярэдняй адукацыі

Прынцыпы дзяржаўнай палітыкі ў галіне адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і іх рэалізацыя пры выкладанні літаратуры. Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі.

Канцэпцыя літаратурнай адукацыі. Мэты і задачы (далучэнне вучняў да мастацтва слова ў кантэксце руху духоўнага і сацыяльна-гістарычнага жыцця народа, развіццё ў іх мастацкага мыслення і эстэтычных пачуццяў, творчых здольнасцей, чытацкай і моўнай культуры, фарміраванне маральна-этычных арыентацый) літаратурнай адукацыі ў святле сучасных патрабаванняў. Прынцыпы літаратурнай адукацыі (дэмакратызацыя і гуманізацыя, арыентацыя на агульначалавечыя і нацыянальныя духоўныя каштоўнасці, творчы характар навучання, дыферэнцыраванасць, бесперапыннасць працэсу адукацыі і інш.). Структура, адзінства і цэласнасць літаратурнай адукацыі з улікам узроставай і асобнай дыферэнцыяцыі. Кампаненты зместу літаратурнай адукацыі: а) веды; б) уменні і навыкі; в) вопыт творчай дзейнасці; г) маральныя крытэрыі. Прынцыпы адбору літаратурных твораў.

Асноўныя палажэнні Канцэпцыі вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура». Агульныя паказчыкі літаратурнай адукацыі па вучэбным прадмеце. Зыходныя

метадалагічныя перадумовы і прынцыпы пабудовы зместу вучэбнага прадмета. Дыдактычныя асновы, прынцыпы і крытэрыі адбору ў канструяванні зместу літаратурнай адукацыі. Мэты, агульная характарыстыка і асаблівасці пабудовы зместу літаратурнай адукацыі па ступенях навучання.

Змест базавай адукацыі, прадстаўлены ў Адукацыйным стандарце базавай адукацыі (2018), змест сярэдняй адукацыі, прадстаўлены ў Адукацыйным стандарце сярэдняй адукацыі (2018). Асноўныя палажэнні «Адукацыйнага стандарта вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура»». Мэта і задачы вывучэння вучэбнага прадмета. Змест адукацыі па вучэбным прадмеце «Беларуская літаратура». Патрабаванні да ўзроўню падрыхтоўкі вучняў.

Вучэбная праграма па беларускай літаратуры, яе змест і структура. Прынцыпы адбору і канструявання зместу адукацыі ў праграмах.

Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры, іх тыпы і структура. Метадычны апарат падручнікаў. Патрабаванні да падручнікаў па літаратуры.

Профільнае навучанне па беларускай літаратуры ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі. Асаблівасці пабудовы зместу навучання ў вучэбных праграмах для базавага і павышанага ўзроўняў.

Раздел 4. Прынцыпы, метады і прыёмы выкладання літаратуры

Агульнадыдактычныя прынцыпы і прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры. Агульнадыдактычныя прынцыпы (накіраванасць вучэбнага працэсу на вырашэнне ва ўзаемасувязі задач навучання, выхавання і развіцця; навуковасць; даступнасць; сістэматычнасць і паслядоўнасць; свядомая і актыўная дзейнасць вучняў пры вядучай ролі настаўніка; нагляднасць; спалучэнне розных метадаў і сродкаў навучання ў залежнасці ад задач і зместу навучання; стварэнне неабходных умоў для навучання; сувязь навучання з жыццём і інш.) і прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры (ывучэнне літаратурных твораў як твораў мастацтва слова; адзінства мастацкіх з'яў у кантэксце іх зместу і формы; гістарызм), іх спецыфіка і сувязь з агульнадыдактычнымі прынцыпамі.

Метады і прыёмы вывучэння літаратуры і іх класіфікацыя. Прыёмы рэалізацыі метадаў настаўнікамі і віды дзейнасці вучняў. Суадносіны паняццяў «метад і прыём». Розныя погляды навукоўцаў на праблему класіфікацыі метадаў і прыёмаў (з гісторыі пытання): М.І. Новікаў, Ф.І. Буслаеў, У.Я. Стаюнін, В.І. Вадавозаў, М.А. Рыбнікава.

Класіфікацыя метадаў па крыніцы атрымання ведаў (В.В. Галубкоў): славесныя (чытанне (выбарачнае, каменціраванае чытанне, чытанне і завучванне на памяць, чытанне па ролях); пераказ (падрабязны, сціслы, выбарачны пераказ і мастацкае раскажанне); гутарка (рэпрадуктыўная, эўрыстычная, вольная, прыём параўнання); лекцыя); наглядныя (ілюстрацыя (вуснае славеснае маляванне, складанне кадраплана, мізансцэніраванне, інсцэніраванне, завочная экскурсія), дэманстрацыя (выкарыстанне ТСН)); практычныя (самастойная работа вучняў (план, тэзісы, канспект, рэферат, даклад)).

Класіфікацыя метадаў па спецыфіцы ўнутранай сутнасці пазнавальнай дзейнасці вучняў і ступені іх самастойнасці (М.І. Кудрашоў): творчага чытання (выразнае чытанне настаўніка; чытанне майстроў мастацкага слова; навучанне выразнаму чытанню вучняў; каменціраванае чытанне; уступнае слова настаўніка, якое падводзіць да ўспрымання твора; гутарка, якая актывізуе непасрэдня ўражанні ад прачытанага; творчыя заданні, звязаныя з вучнёўскімі назіраннямі над жыццём); рэпрадуктыўны (лекцыя пра творчы шлях мастака слова; аглядавая лекцыя з папярэднім планам, з выкарыстаннем наглядных дапаможнікаў і ТСН; заданні па падручніку); эўрыстычны

(сістэма пытанняў, накіраваная на самастойнае атрыманне ведаў; сістэма заданняў па аналізе мастацкага твора або крытычнага артыкула, па гісторыка-літаратурных і тэарэтычных пытаннях, ілюстрацыйным матэрыяле; пастаноўка праблемнага пытання або задання; эўрыстычная гутарка); даследчы (пастаноўка праблемных пытанняў; даследчых заданняў).

Раздзел 5. Літаратурнае развіццё школьніка як чытача. Настаўнік беларускай літаратуры

Вучні як чытачы. Сучасная педагагічная і метадычная навука аб чытацкай дзейнасці (Ю. Б. Бораў, Л. Н. Сталовіч, І. Ю. Калугіна і інш.). Чытанне як праца і творчасць (В. Ф. Асмус, М. С. Каган, Л. М. Рожына і інш.). Праблема крытэрыяў літаратурнага развіцця ў псіхалогіі і метадыцы выкладання літаратуры. Паняцце аб чытацкіх уменнях і навыках, іх сутнасць, спецыфіка. Узаемасувязь чытацкіх (перцэптыўных) і літаратурна-творчых (пісьменніцкіх) уменняў. Узроставыя асаблівасці вучняў і іх улік на ўроках беларускай літаратуры. Спосабы выяўлення чытацкіх і літаратурна-творчых уменняў школьнікаў: мэтанакіраванае назіранне, метады зрэзаў, творчыя працы (сачыненні, рэцэнзіі, водгукі, эсэ), інш. Асобасна-арыентаваны і прадметна-арыентаваны характар выкладання літаратуры.

Настаўнік беларускай літаратуры. Асоба настаўніка як адзін з вызначальных фактараў у выкладанні літаратуры. Настаўнік літаратуры як выкладчык мастацкага слова, пасрэднік паміж пісьменнікам і чытачом-вучнем. Дыялагічнасць урокаў літаратуры. Творчая лабараторыя настаўніка-славесніка. Агульнадыдактычныя і вузкасפעцыяльныя патрабаванні да настаўніка літаратуры. Лепшыя настаўнікі-філолагі.

Раздзел 6. Урок літаратуры ў сучасных установах агульнай сярэдняй адукацыі

Сучасны ўрок як форма навучання. Змест і структура сучаснага ўрока. Патрабаванні да ўрока літаратуры з пункту гледжання структуры, падрыхтоўкі і арганізацыі, зместу ўрока, метадыкі яго правядзення. Арганізацыйныя, дыдактычныя, метадычныя і гігіенічныя патрабаванні да сучаснага ўрока літаратуры і прыёмы рэалізацыі іх на практыцы. Прынцыпы арганізацыі працы на ўроку: вучэбна-арганізацыйны, вучэбна-інфармацыйны, вучэбна-інтэлектуальны, вучэбна-камунікатыўны.

Тыпы ўрокаў літаратуры, прынцыпы іх класіфікацыі: 1) у залежнасці ад этапаў вывучэння твора (уступныя заняткі, чытанне твора (першаснае ўспрыманне); урокі аналізу і асэнсавання твора (аналітычнае чытанне, паглыблены аналіз); заключныя ўрокі (абагульненне вывучанага); урокі пазакласнага чытання); 2) у залежнасці ад роду і жанру твора (урок вывучэння лірычнага, эпічнага, драматычнага твора), 3) у залежнасці ад формы падачы матэрыялу (урок-лекцыя, урок-гутарка, экскурсія, завочная экскурсія, урок-дыспут, дыскусія і інш.), 4) у залежнасці ад формы пазакласнай працы (урок-экскурсія (падарожжа), урок-спаборніцтва, урок-турнір, урок-гульня і г.д.), 5) у залежнасці ад спецыфікі прадмета (уроки вывучэння тэорыі і гісторыі літаратуры; урокі вывучэння мастацкіх твораў; урокі развіцця маўлення) і інш. Агульнадыдактычныя тыпы ўрокаў па літаратуры (уроки тлумачэння, урокі замацавання, абагульнення і сістэматызацыі, урокі кантролю ведаў і паўтарэння, урокі камбінаванай будовы) і спецыфіка кожнага з іх.

Структура і асноўныя этапы сучаснага ўрока літаратуры: арганізацыйны момант; паведамленне тэмы і мэты ўрока; паўтарэнне ці актуалізацыя апорных ведаў урока, праверка дамашняга задання; псіхалагічная падрыхтоўка да ўспрымання новага матэрыялу; вывучэнне новага матэрыялу; замацаванне новага матэрыялу; дамашняе заданне; падвядзенне вынікаў урока, рэфлексія. Пабудова ўрока літаратуры ва ўмовах

развіццёвага навучання: агульная арганізацыя ўрока (узаемасувязь вучэбных сітуацый адна з адной) і арганізацыя кожнай асобнай вучэбнай сітуацыі.

Нетрадыцыйныя ўрокі літаратуры і іх віды: урок-дыспут, урок-канферэнцыя, урок-прэс-канферэнцыя, урок-кансультацыя, урок-залік, урок-творчасць, урок-творчая справаздача, урок-дзелавае гульня, урок-конкурс, урок-спаборніцтва, тэатралізаваны ўрок, урок-аўкцыён і інш.

Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі ў школе, іх адрозненне ад традыцыйных. Азначэнне паняцця «тэхналогія». Метад і тэхналогія. Праблемнае навучанне. Тэхналогія перспектывных ліній. Модульнае навучанне. Метад праектаў. Дальтон-план. Тэхналогія педагагічных майстэрняў. Інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі.

Улік і ацэнка ведаў, уменняў і навыкаў вучняў па літаратуры. Метады кантролю і самакантролю. Колькасны і якасны кантроль. Апытанне як асноўны від кантролю і ўліку ведаў вучняў. Патрабаванні да пытанняў і заданняў настаўніка. Віды пытанняў: асноўныя, удакладняльныя, дадатковыя. Бягучы ўлік, яго віды (індывідуальны, фронтальны, камбінаваны; паўрочны, тэматычны). Перыядычны кантроль. Выніковы (абагульняючы) улік, яго спецыфіка і прызначэнне. Індывідуальна-разавы ўлік. Самастойныя і кантрольныя працы, залікі як формы кантролю і ацэнкі ведаў на ўроку літаратуры. Творчыя настаўнікі пра самакантроль ведаў вучняў і яго віды. Метады тэставага і праграмаванага кантролю на ўроку літаратуры. Дзесяцібальная сістэма ацэнкі вучэбных вынікаў дзейнасці вучняў.

Дамашнія заданні па літаратуры. Агульнадыдактычныя патрабаванні да дамашніх заданняў па літаратуры. Віды дамашніх заданняў па літаратуры: апераджальныя і якія замацоўваюць вывучанае на ўроку; звязаныя з арганізацыяй самастойнага чытання; праца над тэкстам твора; па падручніку; звязаныя з вывучэннем дадатковай літаратуры; па напісанні пісьмовых прац; па паўтарэнні раней вывучанага; групавыя і індывідуальныя; рэпрадуктыўныя і творчыя. Шляхі папярэджання перагрузкі вучняў дамашнімі заданнямі.

Планаванне вучэбнай дзейнасці настаўнікам беларускай літаратуры. Значэнне планавання ў павышэнні эфектывнасці заняткаў па літаратуры і ў пазакласнай працы па прадмеце. Перспектывнае (каляндарны і тэматычны планы) і бягучае (план, план-канспект і канспект) планаванне. Перспектывнае планаванне – аснова творчай дзейнасці настаўніка. Этапы падрыхтоўкі да ўрока. Тэхналагічная карта ўрока.

Раздзел 7. Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе

Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе: уступныя заняткі, чытанне, арыентацыйныя (арыенціровачныя) заняткі (вывучэнне чытацкага ўспрымання), аналіз і заключныя заняткі.

Мэты і задачы ўступных заняткаў (інтэлектуальная падрыхтоўка; стварэнне эмацыянальнай і пазнавальнай настроенасці; забеспячэнне ўзаемасувязі вывучаемага твора з раней вядомым і інш.), іх віды (гістарычны экскурс; вызначальнае падзея; біяграфічная даведка; дзённікавыя матэрыялы, мемуары, успаміны; гісторыя напісання твора; літаратуразнаўчыя звесткі; зварот да сумежных відаў мастацтва; камбінаваныя і інш.) і метадыка правядзення: слова і лекцыя настаўніка, завочная і рэальная экскурсія, гутарка, мантаж, выкарыстанне твораў сумежных відаў мастацтваў, самастойная праца вучняў. Неабходнасць арганічнай сувязі паміж уступнымі заняткамі і далейшай сістэмай урокаў па вывучэнні твораў, абумоўленасць уступных заняткаў спецыфікай твора, выхаваўчымі і вучэбнымі задачамі, узроставымі асаблівасцямі. Асаблівасці ўступных заняткаў у розных класах. Варыятыўнасць уступных заняткаў.

Чытанне мастацкага твора як асноўны этап яго спасціжэння. Эмацыянальна-інтэлектуальная дзейнасць вучняў у працэсе чытання. Віды чытання (першае і паўторнае; вольнае і мэтанакіраванае; класнае і дамашняе; вучня і настаўніка, майстра слова). Спецыфіка чытання ў сярэдніх і старшых класах.

Вывучэнне чытацкага ўспрымання твораў школьнікамі. Псіхалагічны фактар і яго ўлік у працэсе знаёмства настаўніка з вучнёўскім успрыманням твораў, уплыў гэтага фактару на агульную атмасферу заняткаў па літаратуры. Спецыфіка мастацкага ўспрымання і яго ўзроставае дынаміка. Узаемасувязь эмпірычнага ўспрымання, першаснага пазнання і аналізу мастацкага твора. Мэты і задачы вывучэння чытацкага ўспрымання мастацкага твора вучнямі (выяўленне сілы эмацыянальнай рэакцыі; вызначэнне якасці засваення зместу і сэнсу твора, ступені ўвагі да мастацкай формы; выяўленне актыўнасці працы ўяўлення і інш.). Спосабы вывучэння чытацкага ўспрымання (высвятленне папярэдніх уражанняў ад прачытанага; супастаўленне першапачатковых уражанняў з тымі, што фарміруюцца ў працэсе аналізу; дамашняе заданне апераджальнага характару; эксперыментальныя зрэзы; адказы на пытанні; творчыя працы). Неабходнасць уліку і карэкцыі чытацкага ўспрымання падчас аналізу тэксту.

Аналіз мастацкага твора ў школе як метада навуковага даследавання. Мэта школьнага аналізу літаратурнага твора, патрабаванні да яго: узбагаціць новымі ведамі, паглыбіць літаратурнае і камунікатыўнае развіццё, фарміраваць чытацкія ўменні, садзейнічаць набываццю этычнага вопыту, выхаванню асобы, развіваць творчыя здольнасці, вызначыць узаемасувязь з гістарычнымі ўмовамі і грамадскімі праблемамі, ахарактарызаваць светапогляд і эстэтычныя ідэалы аўтара і інш. Прынцыпы (навуковасць, адзінства зместу і формы, улік узроставых асаблівасцей, адзінства эмацыянальнага і рацыянальнага, адзінства навуковай логікі і творчага натхнення, выхаваўчы і развіццёвы аналіз, праблемнасць), шляхі («следам за аўтарам», павобразны, праблемны, кампазіцыйны і камбінаваны) і тыпы аналізу: аглядавы, выбарачна-накіраваны, падрабязны, «скрыты», змешаны. Адпаведнасць шляхоў і тыпаў аналізу спецыфіцы літаратурных твораў, узроставым і індывідуальным асаблівасцям успрымання школьнікаў, родавай і жанравай спецыфіцы твора, мэтам настаўніка.

Заклучныя заняткі, іх мэты, задачы (абагуліць веды вучняў; стварыць новыя праблемныя сітуацыі; увесці новы матэрыял; паглыбіць, замацаваць і пракантраляваць веды вучняў), віды (абагульняльныя, праблемныя і паглыбляльныя) і методыка правядзення ў сярэдніх і старшых класах (паўторнае чытанне, абагульняючая гутарка, лекцыя настаўніка, напісанне сачыненняў і інш.).

Раздел 8. Вывучэнне літаратурных твораў з улікам іх родавай спецыфікі

Агульныя метадалагічныя і метадычныя прынцыпы аналізу і іх трансфармацыя ў залежнасці ад родавай спецыфікі вывучаемых твораў. Улік родавых асаблівасцей літаратурнага твора як метадычная аснова фарміравання кваліфікаванага чытача.

Падраздел 8.1. Асаблівасці вывучэння лірычных твораў

Спецыфіка лірыкі як літаратурнага роду. Адметнасць вобраза-перажывання. Лірычны герой і аўтар. Роля эмацыянальнай падрыхтоўкі да ўспрымання лірычнага твора. Метады і прыёмы вывучэння лірыкі (выразнае і каменціраванае чытанне, складанне плана верша, гутарка, слоўнікавая праца, самастойная праца вучняў, прыём параўнання і інш.). Асаблівасці вывучэння лірыкі ў сярэдніх і старшых класах. Шляхі аналізу лірычнага твора ў манаграфічнай тэме: па тэмах, матывах, праблемах; у залежнасці ад пэўнага этапу біяграфіі пісьменніка.

Падраздел 8.2. Спецыфіка вывучэння эпічных твораў

Эпічныя творы і іх месца ў школьным курсе літаратуры. Улік родава-жанравай спецыфікі вывучэння эпічных твораў (падзейнасць, сюжэтнасць, мінулы час як дамінантны і інш.). Метады і прыёмы вывучэння эпічных твораў. Праца над эпізодам – адзін з этапаў разумення ідэйна-мастацкага зместу твора і аўтарскай пазіцыі. Аналіз вобраза-персанажа, пейзажа, інтэр’ера, партрэтнай характарыстыкі, мовы ў святле цэласнай канцэпцыі твора і ў залежнасці ад мастацкага метаду пісьменніка. Спосабы вызначэння аўтарскай пазіцыі і аўтарскага светапогляду ў працэсе аналізу эпічных твораў. Сістэма ўрокаў пры вывучэнні эпічных твораў вялікай формы.

Падраздзел 8.3. Асаблівасці вывучэння фальклору

Значэнне вывучэння фальклору ў школе. Спецыфіка вывучэння казак, легенд, паданняў, прыказак, прыкмет, павер’яў, загадак і песень. Выкарыстанне займальных форм працы, міжпрадметных сувязей, тэхнічных сродкаў навучання пры іх вывучэнні.

Падраздзел 8.4. Спецыфіка вывучэння драматычных твораў

Асаблівасці драмы як роду літаратуры, яе спецыфіка – сінтэз асаблівасцей слоўнага і тэатральнага відаў мастацтва. Роля чытання тэксту п’есы падчас заняткаў. Своеасаблівасць вызначэння аўтарскай пазіцыі пры ўспрыманні драматычнага твора. Выяўленне канфлікту ў драме і спосабаў абмалёўкі драматычных характараў. Спецыфіка аналізу драматычнага твора. Шляхі аналізу драматычнага твора. Метады і прыёмы вывучэння драматычных твораў. Выкарыстанне нагляднасці і тэхнічных сродкаў навучання пры вывучэнні драматычных твораў. Прагляд, абмеркаванне і напісанне рэцэнзіі на фільм, спектакль па п’есе.

Раздзел 9. Вывучэнне аглядавых і манаграфічных тэм у курсе літаратуры

Спецыфіка выкладання курса беларускай літаратуры на гісторыка-храналагічнай аснове. Аглядавыя і манаграфічныя тэмы ў курсе літаратуры старшых класаў.

Спецыфіка вывучэння аглядавых тэм у курсе літаратуры старшых класаў. Аглядавыя тэмы, спецыфіка іх зместу (характарыстыка літаратурна-мастацкіх эпох і перыядаў развіцця літаратуры ў межах той ці іншай эпохі) і роля ў курсе беларускай літаратуры. Патрабаванні да аглядавых заняткаў па літаратуры: дакладнасць, лаканічнасць, канкрэтнасць палажэнняў і тэзісаў, даступнасць, навуковасць, яскравасць і функцыянальная мэтазгоднасць наглядна-ілюстрацыйнага матэрыялу. Методыка правядзення ўрокаў па вывучэнні аглядавых тэм. Лекцыя настаўніка і самастойная праца вучняў як асноўныя метады вывучэння аглядавых тэм. Залежнасць эфектыўнасці аглядавых заняткаў ад ступені падрыхтаванасці вучняў. Роля графічнай нагляднасці (табліцы, карты, схемы і інш.) і тэхнічных сродкаў навучання пры вывучэнні аглядавых тэм.

Асаблівасці вывучэння манаграфічных тэм у курсе літаратуры на гістарычнай аснове. Манаграфічная тэма ў курсе літаратуры як спосаб канкрэтызацыі агульных тэндэнцый развіцця літаратурнага працэсу на прыкладзе жыцця і творчасці аднаго пісьменніка. Структура манаграфічнай тэмы (біяграфія пісьменніка, творы для тэкстуальнага вывучэння і самастойнага чытання, звесткі па тэорыі літаратуры). Методыка вывучэння манаграфічнай тэмы (урок-лекцыя з элементамі гутаркі, дыспуту, даклады і рэфераты, урокі-семінары і канферэнцыі і інш.), шляхі аналізу манаграфічнага матэрыялу (паслядоўны і паралельны).

Вывучэнне жыццёвага і творчага шляху пісьменнікаў на ўроках літаратуры як адна з умоў больш глыбокага і цэласнага асэнсавання твораў. Крыніцы вывучэння біяграфіі пісьменніка. Спосабы абуджэння цікавасці да асобы пісьменніка і іх своеасаблівасць. Спецыфіка вывучэння біяграфіі пісьменніка ў V – VIII класах. Метады

і прыёмы вывучэння біяграфіі пісьменніка ў старшых класах: лекцыя, даклады школьнікаў, завочныя экскурсіі, кінаўрокі і інш.

Раздел 10. Тэорыя літаратуры ў школьным вывучэнні

Спецыфіка вывучэння тэарэтыка-літаратурных паняццяў на ўроку літаратуры. Сучасныя падыходы да пытанняў тэорыі літаратуры ў школьным курсе літаратуры. Значэнне вывучэння звестак па тэорыі літаратуры ў школе. Прынцыпы адбору тэрміналогіі, фактычнага матэрыялу. Спецыфіка і этапы вывучэння тэарэтычных паняццяў у сярэдніх і старшых класах. Асноўныя змястоўныя лініі (паняційна-катэгарыяльныя групы) звестак па тэорыі літаратуры: літаратура як від мастацтва і яе суадносіны з міфалогіяй, фальклорам, іншымі відамі мастацтва; літаратурныя роды і жанры (родава-жанравая прыналежнасць і спецыфіка вывучаемых твораў); будова і структура мастацкага твора; сістэма вобразаў у літаратурным творы; вобразна-выяўленчыя сродкі ў літаратурна-мастацкім творы; тэорыя вершаскладання; стыль пісьменніка як складанае адзінства сродкаў мастацкай выразнасці і выяўленчасці. Паслядоўнасць фарміравання тэарэтыка-літаратурных паняццяў на ўроках літаратуры.

Вывучэнне літаратурна-крытычных артыкулаў. Месца і значэнне крытычных артыкулаў у школьным курсе беларускай літаратуры. Спецыфіка вывучэння літаратурна-крытычных артыкулаў у сярэдніх і старшых класах. Асноўныя метады і прыёмы працы з літаратурна-крытычнымі артыкуламі: напісанне планаў, тэзісаў, канспектаў, эўрыстычная гутарка, каменціраванне і прыём параўнання, самастойная праца вучняў.

Раздел 11. Развіццё вуснага і пісьмовага маўлення на ўроках літаратуры

Развіццё вуснага і пісьмовага маўлення на ўроках літаратуры. «Інструкцыя аб парадку фарміравання культуры вуснага і пісьмовага маўлення ў агульнаадукацыйных установах Рэспублікі Беларусь».

Патрабаванні школьнай праграмы па літаратуры да заняткаў па развіцці вуснага маўлення вучняў. Выразнае чытанне, чытанне і завучванне на памяць, слоўнікавая работа, адказы на пытанні, пераказы, вуснае славеснае маляванне, складанне плана і інш. як прыёмы развіцця вуснага маўлення школьнікаў, іх сутнасць і спецыфіка.

Пісьмовыя працы як дзейсны сродак развіцця маўленчых навыкаў вучняў (пісьмовыя адказы на пытанні па тэкстах вывучаных твораў, падрабязныя пераказы зместу невялікіх сюжэтных твораў або ўрыўкаў па складзеных планах, сачыненні тыпу апісання і апавядання, сачыненні-разважанні, сачыненні на літаратурную тэму, па творах іншых відаў мастацтва, рэцэнзіі, водгукі). Выхаваўчае значэнне пісьмовых прац. Пераемнасць у сістэме пісьмовых прац на занятках па літаратуры ў сярэдніх і старшых класах. Пісьмовыя пераказы, сачыненні, план, тэзісы, канспект, цытаты і інш. Сачыненні як від творчых работ па літаратуры. Патрабаванні да сачыненняў па літаратуры. Класіфікацыя сачыненняў па літаратуры: па мэтах навучання (навучальныя і кантрольныя); па месцы выканання (класныя і дамашнія); у залежнасці ад стылявых і жанравых асаблівасцей (апавяданне, апісанне, разважанне; анатацыя, рэцэнзія, водзгук, рэпартаж, эцюд, эсэ, нататка, замалёўка, рэпартаж, інтэрв'ю, нарыс, ліст, дзённік). Сачыненні-разважанні як самы распаўсюджаны від пісьмовых прац па літаратуры, іх класіфікацыя (характарыстыка літаратурнага героя; параўнальная характарыстыка герояў; групавая характарыстыка герояў; праблемага характару; абагульняльнага характару; на публіцыстычныя тэмы). Этапы працы над сачыненнем. Кампазіцыя сачынення. Выпраўленне і аналіз сачыненняў па літаратуры. Тыповыя вучнёўскія памылкі пры напісанні сачыненняў. Нормы ацэнкі сачыненняў. Методыка праверкі і аналізу сачыненняў.

Развіццё маўлення лагічнага тыпу на ўроках літаратуры. Роля ўрокаў развіцця маўлення лагічнага тыпу (складанне планаў, тэзісаў, канспектаў, напісанне рэфератаў, дакладаў па адной і некалькіх крыніцах). Сістэма працы настаўніка па навучанні вучняў складаць план чужога (мастацкага твора, літаратурна-крытычных артыкулаў, лекцыі настаўніка) і ўласнага маўлення (вуснага і пісьмовага адказу, пераказу, сачынення). Асноўныя этапы працы па напісанні плана. Навучанне напісанню тэзісаў чужога (навуковых і навукова-папулярных літаратурна-крытычных артыкулаў, лекцыі настаўніка) і ўласнага маўлення (вуснага і пісьмовага адказу, сачынення, рэферата, даклада). Сістэма працы настаўніка і вучняў пры напісанні канспекта чужога маўлення (літаратурна-крытычных артыкулаў, лекцыі настаўніка). Методыка напісання дакладаў і рэфератаў па адной і некалькіх крыніцах. Роля дакладаў у фарміраванні вучнёўскай самастойнасці ацэнкі літаратурных фактаў і з'яў.

Раздел 12. Унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры

Унутрыпрадметныя сувязі як арганічнае спалучэнне элементаў літаратуры: мастацкіх твораў, асноў літаратуразнаўства (тэорыя літаратуры), гісторыі літаратуры, іх віды.

Міжпрадметныя сувязі – спосаб рацыяналізацыі працэсу навучання, больш трывалага засваення ведаў па прадмеце. Агульнадыдактычны і ўласнаметадычны аспекты міжпрадметных сувязей. Тыпы міжпрадметных сувязей (змястоўныя; аперацыйныя; метадычныя; арганізацыйныя). Віды міжпрадметных сувязей (сінхронныя і асінхронныя – перспектыўныя і рэтраспектыўныя).

Сувязь урокаў літаратуры з урокамі беларускай мовы, гісторыі, рускай літаратуры і інш. Сувязь беларускай літаратуры з іншымі відамі мастацтва: музыкай, тэатрам, выяўленчым мастацтвам.

Роля кабінета беларускай мовы і літаратуры ў ажыццяўленні міжпрадметных сувязей.

Раздел 13. Нагляднасць і тэхнічныя сродкі навучання на ўроках літаратуры

Нагляднасць і тэхнічныя сродкі навучання (ТСН), іх роля ў арганізацыі выкладання літаратуры. Нагляднасць як адзін з дыдактычных прынцыпаў у выкладанні літаратуры. Зрокавая, слыхавая, графічная і камбінаваная, статычная і дынамічная нагляднасць на ўроках літаратуры. Асноўныя задачы і прынцыпы выкарыстання нагляднасці пры навучанні літаратуры. Асаблівасці выкарыстання розных відаў нагляднасці ў залежнасці ад тыпу і структуры ўрока. Роля ТСН у арганізацыі разумова-вобразнай дзейнасці вучняў. Асноўныя віды ТСН – дыяпазітывы, дыяфільмы, кінафільмы, тэлеперадачы, магнітафонныя запісы і інш. Асаблівасці вучэбных, навукова-папулярных фільмаў і фільмаў-экранізацый, якія выкарыстоўваюцца пры выкладанні літаратуры. Камп'ютарныя і мультымедыя тэхналогіі пры выкладанні літаратуры. Электронныя адукацыйныя рэсурсы. Электронныя вучэбна-метадычныя комплексы.

Раздел 14. Факультатыўныя заняткі па літаратуры

Месца факультатыўных заняткаў у сістэме адукацыі і развіцці школьнікаў, іх сувязь з вучэбнай і пазакласнай працай. Мэты, структура факультатыўных заняткаў у сістэме літаратурнай адукацыі – паглыбленне ведаў па літаратуры, развіццё самастойнасці, пашырэнне культурнага далягляду школьнікаў. Віды факультатыўных заняткаў: уводныя, паглыбляючыя і развіваючыя (міжпрадметныя). Формы навучання на факультатыўных занятках. Тэматыка факультатыўных заняткаў і методыка іх

правядзення ў V–VIII (чытанне твораў, праблемныя пытанні і заданні, міні-даследаванні, гульнівыя сітуацыі) і IX–XI класах (лекцыя настаўніка, рэфераты і паведамленні вучняў, семінарскія і практычныя заняткі, эўрыстычная гутарка, абарона праектаў, напісанне творчых прац і інш.). Выкарыстанне камбінаваных форм арганізацыі працы на факультатыўных занятках (навуковыя канферэнцыі, выпуск часопісаў, газет, зборнікаў, альбомаў, альманахаў, правядзенне літаратурных вечарын і г.д.).

Раздзел 15. Пазакласная праца па літаратуры

Пазакласная праца па літаратуры як арганічная частка вучэбна-выхаваўчага працэсу ў школе, яе мэты: паглыбленне ведаў па беларускай літаратуры; выпрацоўка камунікатыўных уменняў і навыкаў; развіццё пошукавай і даследчай работы вучняў. Патрабаванні да пазакласнай працы па літаратуры. Формы і віды пазакласнай працы: па колькасці ўдзельнікаў – масавая, групавая, камерная, індывідуальная; па часе правядзення – пастаянная, эпізадычная, цыклічная.

Роля літаратурных вечарын у духоўна-маральным і эстэтычным выхаванні вучняў, іх віды: прысвечаныя жыццю і творчасці пісьменніка; пэўнаму перыяду ў творчасці аўтара; аднаму жанру ў творчасці пісьменніка; некалькім пісьменнікам; адной тэме ў літаратуры; аднаму літаратурнаму жанру; сувязям літаратуры з іншымі відамі мастацтва; каляндарна-абрадавым і нацыянальным святам і інш. Формы правядзення вечарын: вечарына шырокай праграмы, вечарына чытання, вечарына гульні, вечарына пытанняў і адказаў, метадыка іх арганізацыі і правядзення.

Літаратурныя канферэнцыі і дыспуты, агульнае і адрознае ў іх арганізацыі і правядзенні. Віды канферэнцый: рэкамендацыйныя, выніковыя, тэматычныя канферэнцыі і канферэнцыі па асобным творы ці зборніку мастацкай літаратуры і інш. Метадыка правядзення дыспута, роля настаўніка ў яго арганізацыі.

Літаратурнае краязнаўства як вучэбна-выхаваўчая праца, у ходзе якой вывучаюцца літаратурныя факты, з'явы, падзеі, звязаныя з той мясцовасцю, дзе знаходзіцца школа. Формы і віды літаратурнага краязнаўства: экскурсіі, паходы і экспедыцыі, вечарыны, канферэнцыі, гурткі, афармленне літаратурна-краязнаўчых стэндаў, выставак, карт, арганізацыя куткоў, музеяў. Магчымасці і роля літаратурнага краязнаўства ў выхаванні творчай асобы.

Гурткі як сродак развіцця творчых здольнасцей вучняў, іх віды: гурток выразнага чытання; літаратурна-творчы; літаратурна-краязнаўчы; драматычны; літаратурны; інтэграваны. Метадыка арганізацыі працы ў літаратурных гуртках.

Сінтэтычныя віды пазакласнай працы па літаратуры: клубы, музеі, выставы, куткі, метадыка іх арганізацыі. Роля настаўніка і ініцыятыўных груп у пазакласнай працы.

Арганізацыя і кіраўніцтва дадатковым чытаннем. Метады вывучэння чытацкіх інтарэсаў школьнікаў, кантроль за чытаннем. Тыпы і віды ўрокаў дадатковага чытання: 1) у залежнасці ад асноўнай адукацыйнай і выхаваўчай накіраванасці – урокі ўводнага, навучальна-падрыхтоўчага, паглыблена-аналітычнага і падагульняючага тыпу; 2) урокі азнаямленчага, ці інфармацыйнага тыпу. Роля кніг серыі «Школьная бібліятэка» і «Кнігі для пазакласнага чытання» пры арганізацыі і кіраўніцтве дадатковым чытаннем.

**ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ
«МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ»
(дзённая форма атрымання адукацыі)**

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Самастойная работа студэнта	Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семінарскія) заняткі	Кіруючая самастойная работа студэнта	Практ. вуч.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Методыка выкладання беларускай літаратуры	44	44	4	4	58			
IV семестр									
1.	Агульныя пытанні методыкі выкладання літаратуры	2				2			
1.1.	Методыка выкладання літаратуры як навука 1. Методыка як дысцыпліна педагагічнага профілю, яе сувязь з іншымі навукамі. 2. Структура методыкі выкладання літаратуры. 3. Асноўныя пытанні методыкі выкладання літаратуры. 4. Метады ў галіне методыкі выкладання літаратуры.	1					Табліцы і схемы «Сувязь методыкі з іншымі навукамі», «Змест курса методыкі».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
1.2.	Беларуская літаратура як вучэбны прадмет 1. Месца і адметнасць беларускай літаратуры сярод іншых прадметаў. 2. Значэнне літаратуры як вучэбнага прадмета. 3. Мэты выкладання літаратуры. 4. Функцыі літаратуры.	1				2	Схема «Сувязь літаратуры з іншымі прадметамі».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
2.	Асноўныя этапы станаўлення і развіцця методыкі выкладання беларускай літаратуры	2				2			
2.1.	Асноўныя этапы станаўлення і развіцця методыкі выкладання	2				2	Камп'ютарная	Асн.	

	<p>беларускай літаратуры.</p> <p>1. Станаўленне і развіццё metodyкі выкладання беларускай літаратуры.</p> <p>2. Стан metodyкі выкладання беларускай літаратуры ў перадваеннае дзесяцігоддзе.</p> <p>3. Пасляваенны перыяд развіцця metodyкі выкладання беларускай літаратуры.</p> <p>4. Сучасны стан metodyкі выкладання беларускай літаратуры.</p>						прэзентацыя № 1.	[1] [2] Дад. [3] [5]	
3.	Змест і этапы літаратурнай адукацыі у сучасных установах агульнай сярэдняй адукацыі	4	4			2			
3.1.	<p>Канцэпцыя літаратурнай адукацыі</p> <p>1. Мэты, задачы і прынцыпы літаратурнай адукацыі.</p> <p>2. Структура, адзінства і цэласнасць літаратурнай адукацыі з улікам узроставай і асобаснай дыферэнцыяцыі.</p> <p>3. Кампаненты зместу літаратурнай адукацыі.</p> <p>4. Прынцыпы адбору літаратурных твораў.</p>	1					План-схема «Канцэпцыя літаратурнай адукацыі».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
3.2.	<p>Канцэпцыя вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура». Адукацыйны стандарт базавай адукацыі. Адукацыйны стандарт сярэдняй адукацыі. Адукацыйны стандарт «Беларуская літаратура»</p> <p>1. Агульныя паказчыкі літаратурнай адукацыі па вучэбным прадмеце.</p> <p>3. Змест адукацыйнага стандарту базавай адукацыі.</p> <p>4. Змест адукацыйнага стандарту сярэдняй адукацыі.</p> <p>2. Зыходныя метадалагічныя перадумовы і прынцыпы пабудовы зместу вучэбнага прадмета.</p> <p>3. Дыдактычныя асновы, прынцыпы і крытэрыі адбору ў канструяванні зместу літаратурнай адукацыі.</p> <p>4. Мэты, агульная характарыстыка і асаблівасці пабудовы зместу літаратурнай адукацыі па ступенях навучання.</p> <p>5. Састаў і структура вучэбна-метадычных комплексаў па беларускай літаратуры.</p> <p>6. Асноўныя палажэнні Адукацыйнага стандарту «Беларуская літаратура».</p>	1				2	Табліца «Канцэпцыя вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
3.3.	<p>Вучэбная праграма па беларускай літаратуры</p> <p>1. Школьная праграма па беларускай літаратуры, яе змест і</p>	1					Вучэбныя праграмы па	Асн. [1]	

	<p>структура.</p> <p>2. Прынцыпы адбору і канструявання зместу адукацыі ў праграмах.</p> <p>3. Раздзелы вучэбнай праграмы, іх функцыянальнае прызначэнне.</p> <p>4. Віды спісаў твораў у праграме.</p> <p>5. Профільнае навучанне па беларускай літаратуры ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.</p> <p>6. Асаблівасці пабудовы зместу навучання ў вучэбных праграмах для базавага і павышанага ўзроўняў.</p>						беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	[2] Дад. [3] [5]	
3.4.	<p>Аналіз вучэбных праграм па беларускай літаратуры</p> <p>1. Школьная праграма па беларускай літаратуры, яе змест і структура.</p> <p>2. Прынцыпы адбору і канструявання зместу адукацыі ў праграмах.</p> <p>3. Раздзелы вучэбнай праграмы.</p> <p>4. Віды спісаў твораў у праграме.</p>		2				Вучэбныя праграмы па беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Праца ў падгрупах. Выступленне паведамленнямі. 3
3.5.	<p>Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры</p> <p>1. Падручнікі і вучэбныя дапаможнікі па літаратуры, іх тыпы.</p> <p>2. Змест і структура падручнікаў па беларускай літаратуры, іх адпаведнасць праграмам.</p> <p>3. Метадычны апарат падручнікаў.</p> <p>4. Састаў і структура вучэбна-метадычных комплексаў (ВМК) па беларускай літаратуры.</p>	1					Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
3.6.	<p>Аналіз вучэбных дапаможнікаў па беларускай літаратуры</p> <p>1. Падручнікі і вучэбныя дапаможнікі па літаратуры, іх тыпы.</p> <p>2. Змест і структура падручнікаў па беларускай літаратуры, іх адпаведнасць праграмам.</p> <p>3. Метадычны апарат падручнікаў.</p>		2				Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Праца ў падгрупах. Выступленне дакладамі. 3
4.	Прынцыпы, метады і прыёмы выкладання літаратуры	4	2			2			

4.1.	<p>Прынцыпы вывучэння літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прынцыпы дзяржаўнай палітыкі ў галіне адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і іх рэалізацыя пры выкладанні літаратуры. 2. Агульнадыдактычныя прынцыпы і адметнасць іх выкарыстання на ўроках літаратуры. 3. Прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры. 	2				2	Табліца «Агульнадыдактычныя і прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]		
4.2.	<p>Метады і прыёмы вывучэння беларускай літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метады і прыёмы выкладання літаратуры і іх класіфікацыя. Суадносіны паняццяў «метад і прыём». 2. Розныя погляды навукоўцаў на праблему класіфікацыі метадаў і прыёмаў. 3. Класіфікацыя метадаў па крыніцы атрымання ведаў. 4. Класіфікацыя метадаў па спецыфіцы ўнутранай сутнасці пазнавальнай дзейнасці вучняў і ступені іх самастойнасці. 	2					Табліца «Метады і прыёмы выкладання беларускай літаратуры».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]		
4.3.	<p>Выкарыстанне метадаў і прыёмаў на ўроку літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спецыфіка выкарыстання славесных, наглядных і практычных метадаў і прыёмаў. 2. Асаблівасці выкарыстання рэпрадуктыўнага, эўрыстычнага, даследчага і метаду творчага чытання ў V – VIII і IX – XI класах. 		2				Табліца «Метады і прыёмы выкладання беларускай літаратуры».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Экспрэс-апытанне. Рэйтынгавая кантрольная работа № 1.	
5.	Літаратурнае развіццё школьніка як чытача. Настаўнік беларускай літаратуры			2		2				
5.1.	<p>Вучні як чытачы</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасная педагагічная і метадычная навука аб чытацкай дзейнасці. 2. Чытанне як праца і творчасць. 3. Праблема крытэрыяў літаратурнага развіцця ў псіхалогіі і методыцы выкладання літаратуры. 4. Паняцце аб чытацкіх уменнях і навыках, іх сутнасць, спецыфіка. 5. Узроставыя асаблівасці вучняў і іх улік на ўроках беларускай 			1			Анкетны для вывучэння чытацкага дыяпазону вучняў. Туркевіч, В. М. Творчасці зярняты залатыя : метады эцюды	Асн. [1] [2] Дад. [3] [9]	Правядзенне анкетавання.	

	літаратуры. 6. Спосабы выяўлення чытацкіх і літаратурна-творчых уменняў школьнікаў.						настаўніка / В. М. Туркевіч. – Мінск, 1988.		
5.2.	Настаўнік беларускай літаратуры 1. Асоба настаўніка як адзін з вызначальных фактараў у выкладанні літаратуры. 2. Настаўнік літаратуры як выкладчык мастацкага слова, пасрэднік паміж пісьменнікам і чытачом-вучнем. 3. Творчая лабараторыя настаўніка-славесніка. 4. Агульнадыдактычныя і вузкасפעцыяльныя патрабаванні да настаўніка літаратуры. 5. Лепшыя настаўнікі-філолагі краіны.			1		2	Мішчанчук, М. І. Настаўніку – пра настаўнікаў : кн. пра настаўнікаў / І. М. Мішчан- чук. – Мінск, 1989.	Асн. [1] Дад. [2] [3] [7]	Напісанне тэзісаў асноўных палажэнняў кнігі.
6.	Урок літаратуры ў сучасных установах агульнай сярэдняй адукацыі	6	14			12			
6.1.	Сучасны ўрок як форма навучання 1. Сучасны ўрок як форма навучання, яго змест і структура. 2. Патрабаванні да сучаснага ўрока літаратуры і прыёмы рэалізацыі іх на практыцы. 3. Тыпы ўрокаў па літаратуры, прынцыпы іх класіфікацыі (у залежнасці ад этапу вывучэння твора, яго роду і жанру, формы падачы матэрыялу і інш.). 4. Агульнадыдактычныя тыпы ўрокаў, іх спецыфіка.	2				4	Камп'ютарная прэзентацыя № 2.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	
6.2.	Сучасны ўрок па літаратуры 1. Сучасны ўрок як форма навучання. 2. Патрабаванні да сучаснага ўрока літаратуры і прыёмы рэалізацыі іх на практыцы. 3. Тыпы ўрокаў па літаратуры, прынцыпы іх класіфікацыі. 4. Агульнадыдактычныя тыпы ўрокаў, спецыфіка іх.		4				Камп'ютарная прэзентацыя № 2.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	Экспрэс-апытанне.
6.3.	Нетрадыцыйныя ўрокі па літаратуры. Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі 1. Узнікненне нетрадыцыйных ўрокаў па літаратуры ў 70-я гг. ХХ ст., іх спецыфіка.	2				4	Камп'ютарная прэзентацыя № 3.	Асн. [1] [2] Дад.	

	<p>2. Стандартныя і нестандартныя ўрокі як метадычная праблема.</p> <p>3. Здабыткі настаўнікаў-эксперыментаў.</p> <p>4. Віды нетрадыцыйных урокаў.</p> <p>5. Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі, азначэнне паняцця «тэхналогіі», віды тэхналогіяў.</p>							[1] [2] [5] [8]	
6.4.	<p>Спецыфіка нетрадыцыйных урокаў па літаратуры</p> <p>1. Віды нетрадыцыйных урокаў.</p> <p>2. Методыка арганізацыі і правядзення нетрадыцыйных урокаў па літаратуры.</p>		2				Камп'ютарная прэзентацыя № 3.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	Распрацоўка і правядзенне элементаў урокаў з выкарыстаннем сучасных адукацыйных тэхналогіяў.
6.5.	<p>Выкарыстанне сучасных адукацыйных тэхналогіяў на ўроку літаратуры</p> <p>1. Тэхналогія перспектывных ліній, практнае навучанне.</p> <p>2. Модульнае навучанне.</p> <p>3. Праблемнае навучанне.</p> <p>4. Дальтон-план.</p> <p>5. Педагагічныя майстэрні.</p> <p>6. Інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі.</p>		2				Камп'ютарная прэзентацыя № 3.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	Распрацоўка і правядзенне элементаў урокаў з выкарыстаннем сучасных адукацыйных тэхналогіяў.
6.6.	<p>Улік і ацэнка ведаў, уменняў і навыкаў вучняў</p> <p>1. Апытанне як асноўны від кантролю і ўліку ведаў вучняў.</p> <p>2. Бягучы ўлік, яго віды.</p> <p>3. Пераходны кантроль.</p> <p>4. Выніковы (абагульняючы) ўлік, яго спецыфіка і прызначэнне.</p> <p>5. Індывідуальна-разавы ўлік.</p> <p>6. Самастойныя і кантрольныя працы, залікі як формы кантролю і ацэнкаў ведаў на ўроку літаратуры.</p>		1				Правілы фарміравання культуры вуснага і пісьмовага маўлення.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Распрацоўка ўзораў тэставых і творчых заданняў для вучняў.
6.7.	<p>Дамашнія заданні па літаратуры</p> <p>1. Патрабаванні да дамашніх заданняў па літаратуры.</p> <p>2. Віды дамашніх заданняў па літаратуры.</p> <p>3. Апераджальныя дамашнія заданні.</p> <p>4. Шляхі папярэджання перагрузкі вучняў дамашнімі заданнямі.</p>		1				Правілы фарміравання культуры вуснага і пісьмовага маўлення.	Асн. [1] [2] Дад. [3]	Распрацоўка дыферэнцыраваных дамашніх заданняў. Рэйтынгавая

								[5]	кантрольная работа № 2.
6.8.	<p>Планаванне вучэбнай дзейнасці настаўнікам беларускай літаратуры</p> <p>1. Роля планавання ў навучальнай дзейнасці настаўніка літаратуры.</p> <p>2. Віды планавання. Перспектыўнае планаванне (каляндарнае, тэматычнае).</p> <p>3. Бягучае планаванне.</p> <p>4. План, план-канспект і канспект урока, этапы падрыхтоўкі да іх напісання.</p>	2				4	Беларуская мова і літаратура 5–11 класы. Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
6.9.	<p>Планаванне вучэбнай дзейнасці настаўнікам беларускай літаратуры</p> <p>1. Віды планавання.</p> <p>2. Перспектыўнае планаванне (каляндарнае, тэматычнае).</p> <p>3. Бягучае планаванне: план, план-канспект і канспект урока, этапы падрыхтоўкі да іх напісання.</p>		4				Беларуская мова і літаратура 5–11 класы. Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Падрыхтоўка планаў-канспектаў і традыцыйных і нетрадыцыйных урокаў па беларускай літаратуры
7.	Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе	4	4			6			
7.1.	<p>Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе</p> <p>1. Асноўныя 5 этапаў вывучэння мастацкага твора ў школе (уступныя заняткі, чытанне, арыентацыйныя заняткі, аналіз, заключныя заняткі).</p> <p>2. Методыка правядзення і віды ўступных заняткаў.</p> <p>3. Чытанне мастацкага твора як асноўны этап яго вывучэння.</p> <p>4. Вывучэнне чытацкага ўспрымання мастацкага твора школьнікамі: змест і методыка правядзення арыентацыйных заняткаў.</p> <p>5. Заключныя заняткі і методыка іх правядзення.</p>	2					Схема «Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
7.2.	<p>Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе</p> <p>1. Методыка правядзення і віды ўступных заняткаў.</p> <p>2. Чытанне мастацкага твора як асноўны этап яго вывучэння.</p> <p>3. Вывучэнне чытацкага ўспрымання мастацкага твора школьнікамі: змест і методыка правядзення арыентацыйных заняткаў.</p>		2			4	Схема «Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе».	Асн. [1] [2] Дад. [3]	Падрыхтоўка і распрацоўка ўступных, арыентацыйных і заключных заняткаў

	4. Заклучныя заняткі і методыка іх правядзення.							[5]	па вывучэнні твораў.
7.3.	Аналіз мастацкага твора ў школе 1. Аналіз мастацкага твора. 2. Прынцыпы і патрабаванні да аналізу твораў. 3. Шляхі аналізу. 4. Тыпы аналізу.	2					Схема «Аналіз мастацкага твора ў школе».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	.
7.4	Спецыфіка аналізу мастацкіх твораў 1. Аднаведнасць шляхоў і тыпаў аналізу прыродзе літаратурных твораў, узроставым і індывідуальным асаблівасцям успрымання школьнікаў. 2. Шляхі аналізу: «следам за аўтарам», павобразны, праблемны, кампазіцыйны, камбінаваны. 3. Тыпы аналізу: аглядавы, выбарачна-накіраваны, падрабязны, «скрыты», змешаны (свабодна-накіраваны).		2			2	Планы аналізу эпічных і празаічных твораў.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Распрацоўка планаў аналізу вершаваных і празаічных твораў.
8.	Вывучэнне літаратурных твораў з улікам іх родавай спецыфікі	8	6		2	10			
8.1.	Асаблівасці вывучэння лірычных твораў 1. Агульныя метадалагічныя і метадычныя прынцыпы аналізу і іх трансфармацыя ў залежнасці ад родавай спецыфікі вывучаемых твораў. 2. Улік родавых асаблівасцяў мастацкага твора як метадычная аснова фарміравання кваліфікаванага чытача. 3. Спецыфіка лірыкі як літаратурнага роду. 4. Формы і прыёмы вывучэння лірыкі. 5. Асаблівасці вывучэння лірыкі ў V – VIII і IX – XI класах.	2				3	Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
	Вывучэнне лірычных твораў на ўроку літаратуры 1. Спецыфіка лірыкі як літаратурнага роду. 2. Формы і прыёмы вывучэння лірыкі. 3. Асаблівасці вывучэння лірыкі ў V – VIII класах. 4. Спецыфіка вывучэння лірыкі ў IX – XI класах.		2				Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Распрацоўка канспекта па вывучэнню лірычнага твора ў VIII класе.
8.2.	Спецыфіка вывучэння эпічных твораў	2					Схемы аналізу	Асн.	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Эпічныя творы і іх месца ў школьным курсе літаратуры. 2. Улік родава-жанравай спецыфікі вывучэння эпічных твораў. 3. Метады і прыёмы вывучэння эпічных твораў. 4. Праца над эпізодам. 5. Аналіз вобраза-пейзажу, вобраза-інтэр'ера, вобраза-персанажа ў святле цэласнай канцэпцыі твора. 						літаратурнага твора.	[1] [2] Дад. [3] [5]	
	<p>Вывучэнне эпічных твораў на ўроку літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спецыфіка эпасу як літаратурнага роду. 2. Метады і прыёмы вывучэння эпічных твораў. 3. Праца над эпізодам. 4. Асаблівасці вывучэння эпічных твораў у V – VIII класах. 5. Спецыфіка вывучэння эпічных твораў у IX – XI класах. 		2			3	Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Распрацоўка плана ўрока па вывучэнню эпічнага твора ў VII класе.
8.3.	<p>Асаблівасці вывучэння фальклору</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значэнне вывучэння фальклору ў школе. 2. Спецыфіка вывучэння казак, легенд, прыказак, прыкмет, павер'яў, загадак і песень. 3. Выкарыстанне займальных форм працы, міжпрадметных сувязей, ТСН пры іх вывучэнні. 	2				2	Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
	<p>Методыка вывучэння фальклору</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значэнне вывучэння фальклору ў школе. 2. Спецыфіка вывучэння фальклорных твораў розных жанраў. 3. Выкарыстанне займальных форм працы, міжпрадметных сувязей, ТСН пры іх вывучэнні. 				2		Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Распрацоўка плана ўрока па вывучэнню фальклорнага твора.
8.4.	<p>Спецыфіка вывучэння драматычных твораў</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асаблівасці драмы як роду літаратуры, яе мастацкай спецыфікі – літаратурнай і тэатральнай. 2. Роля чытання тэксту п'есы падчас заняткаў. 3. Выяўленне канфлікту ў драме і спосабаў абмалёўкі драматычных характараў. 4. Спецыфіка аналізу драматычнага твора. 5. Прыёмы вывучэння драматычных твораў. 	2					Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
	<p>Вывучэнне драматычных твораў на ўроку літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асаблівасці драмы як роду літаратуры, яе мастацкай спецыфікі 		2			2	Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1]	Распрацоўка плана ўрока па

	– літаратурнай і тэатральнай. 2. Роля чытання тэксту п'есы падчас заняткаў. 3. Аналіз драматычнага твора. 4. Прыёмы вывучэння драматычных твораў.						твора.	[2] Дад. [3] [5]	вывучэнню драматычнага твора. Рэйтынгавая кантрольная работа № 3.
	Усяго ў IV семестры	30	30	2	2	38			Залік
V семестр									
9.	Вывучэнне аглядавых і манаграфічных тэм у курсе літаратуры	4	4			4			
9.1.	Спецыфіка вывучэння аглядавых тэм у курсе літаратуры старшых класаў 1. Аглядавыя і манаграфічныя тэмы ў курсе літаратуры IX – XI класаў. 2. Спецыфіка і накіраванасць аглядавых тэм. 3. Методыка правядзення ўрокаў па вывучэнню аглядавых тэм. 4. Залежнасць эфектыўнасці аглядавых заняткаў ад ступені самастойнай падрыхтаванасці вучняў.	1					Камп'ютарная прэзентацыя № 4.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
9.2.	Вывучэнне аглядавых тэм у старшых класах 1. Спецыфіка і накіраванасць аглядавых тэм. 2. Методыка правядзення ўрокаў па вывучэнню аглядавых тэм. 3. Залежнасць эфектыўнасці аглядавых заняткаў ад ступені самастойнай падрыхтаванасці вучняў.		1			2	Камп'ютарная прэзентацыя № 4.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Экспрэс-апытанне. Падрыхтоўка прэзентацый па аглядавых тэмах.
9.3.	Асаблівасці вывучэння манаграфічных тэм у курсе літаратуры на гістарычнай аснове 1. Манаграфічная тэма ў курсе літаратуры IX – XI класаў, яе спецыфіка. 2. Структура манаграфічнай тэмы (біяграфія пісьменніка, творы для тэкстуальнага вывучэння і самастойнага чытання, звесткі па тэорыі літаратуры). 3. Методыка вывучэння манаграфічнай тэмы. 4. Шляхі аналізу манаграфічнага матэрыялу.	1					Камп'ютарная прэзентацыя № 4.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
9.4.	Вывучэнне манаграфічных тэм у курсе літаратуры ў старшых класах		1			2	Камп'ютарная прэзентацыя №	Асн. [1]	Падрыхтоўка прэзентацый па

	<p>1. Віды манаграфічных тэм, іх структура.</p> <p>2. Методыка вывучэння манаграфічнай тэмы.</p> <p>3. Шляхі аналізу манаграфічнага матэрыялу.</p>						4.	[2] Дад. [3] [5]	манаграфічных тэмах.
9.5.	<p>Вывучэнне жыццёвага і творчага шляху пісьменнікаў</p> <p>1. Крыніцы вывучэння біяграфіі пісьменнікаў.</p> <p>2. Спосабы абуджэння цікавасці да асобы пісьменніка і іх своеасаблівасць.</p> <p>3. Спецыфіка вывучэння біяграфіі пісьменнікаў у V – VIII класах.</p> <p>4. Метады і прыёмы вывучэння біяграфіі пісьменнікаў у старшых класах.</p>	2					Канспекты ўрокаў па вывучэнні біяграфіі пісьменнікаў.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
9.6.	<p>Спецыфіка вывучэння біяграфіі пісьменніка</p> <p>1. Крыніцы вывучэння біяграфіі пісьменнікаў.</p> <p>2. Спецыфіка вывучэння біяграфіі пісьменнікаў у V – VIII класах.</p> <p>3. Метады і прыёмы вывучэння біяграфіі пісьменнікаў у старшых класах.</p>		2				Канспекты ўрокаў па вывучэнні біяграфіі пісьменнікаў.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Распрацоўка плана ўрока па вывучэнню жыццёвага і творчага шляху пісьменніка.
10.	Тэорыя літаратуры ў школьным вывучэнні	2	2						
10.1.	<p>Спецыфіка вывучэння тэарэтыка-літаратурных паняццяў на ўроку літаратуры</p> <p>1. Сучасныя падыходы да пытанняў тэорыі літаратуры ў школьным курсе літаратуры.</p> <p>2. Прынцыпы адбору тэрміналогіі, фактычнага матэрыялу.</p> <p>3. Спецыфіка і этапы вывучэння тэарэтычных паняццяў у сярэдніх і старшых класах.</p> <p>4. Асноўныя змястоўныя лініі (паняццйна-катэгарыяльныя групы) звестак па тэорыі літаратуры.</p> <p>5. Выкарыстанне міжпрадметных сувязей для фарміравання ведаў і ўменняў па тэорыі літаратуры.</p>	2					Камп'ютарная прэзентацыя № 5.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
10.2.	<p>Методыка вывучэння тэарэтыка-літаратурных паняццяў на ўроку літаратуры</p> <p>1. Асноўныя змястоўныя лініі (паняццйна-катэгарыяльныя групы) звестак па тэорыі літаратуры.</p> <p>2. Спецыфіка вывучэння тэарэтычных паняццяў у V – VIII класах.</p> <p>3. Асаблівасці вывучэння тэарэтыка-літаратурных паняццяў у IX –</p>		2				Камп'ютарная прэзентацыя № 5.	Асн. [1] [2] Дад. [3]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 4. Падрыхтоўка рэфератаў.

	XI класах. 4. Паслядоўнасць, пераемнасць, этапнасць фарміравання тэарэтыка-літаратурных паняццяў на ўроках літаратуры.							[5]	
11.	Развіццё вуснага і пісьмовага маўлення на ўроках літаратуры	6	4			8			
11.1.	Развіццё вуснага маўлення на ўроках літаратуры 1. Патрабаванні школьнай праграмы па літаратуры да заняткаў па развіцці вуснага маўлення вучняў. 2. Выразнае чытанне, чытанне і завучванне на памяць, слоўнікавая работа, адказы на пытанні, пераказы, вуснае славеснае маляванне, складанне плана і інш. як прыёмы развіцця вуснага маўлення школьнікаў, іх сутнасць і спецыфіка.	2				4	Камп'ютарны дыск «Паэмы, вершы, проза, песні».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
11.3.	Сачыненні як від творчых работ па літаратуры 1. Пісьмовыя працы як важнейшы сродак развіцця маўлення вучняў. 2. Віды пісьмовых прац па літаратуры, класіфікацыя сачыненняў. 3. Патрабаванні да сачыненняў па літаратуры. 4. Сачыненні-разважанні, іх класіфікацыя. 5. Этапы працы над сачыненнем. 6. Кампазіцыя сачынення.	2					Туркевіч, В. М. Творчасці зярняты залатыя : метаад. эцюды настаўніка / В. М. Туркевіч. – Мінск, 1988.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [9]	
11.4.	Выпраўленне і аналіз сачыненняў па літаратуры 1. Тыповыя вучнёўскія памылкі пры напісанні сачыненняў. 2. Нормы ацэнкі сачыненняў. 3. Правілы выстаўлення адзнакі за сачыненне.		2			4	Тэксты вучнёўскіх сачыненняў.	Асн. [1] [2] Дад. [5]	Праверка вучнёўскіх сачыненняў.
11.5.	Развіццё маўлення лагічнага тыпу на ўроках літаратуры. Методыка напісання рэфератаў і дакладаў 1. Роля ўрокаў развіцця маўлення лагічнага тыпу. 2. Фарміраванне ўменняў па складанні планаў, тэзісаў, канспектаў. 3. Методыка напісання рэфератаў, дакладаў па адной і некалькіх крыніцах.	2					Схемы-апоры па тэме «Напісанне рэфератаў і дакладаў».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	

11.6.	Напісанне рэфератаў і дакладаў па літаратуры 1. Методыка фарміравання ўменняў па складанні планаў, тэзісаў, канспектаў у вучняў V – VIII і IX – XI класаў. 2. Методыка навучання напісанню рэфератаў. 3. Методыка навучання напісання дакладаў па адной і некалькіх крыніцах.		2				Схемы-апоры па тэме «Напісанне рэфератаў і дакладаў».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Падрыхтоўка тэм рэфератаў і дакладаў па літаратуры.
12.	Унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры				2				
12.1.	Унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры 1. Віды ўнутрыпрадметных сувязей. 2. Кампаненты зместу літаратуры для ажыццяўлення ўнутрыпрадметных сувязей: мастацкія творы, асновы літаратуразнаўства (тэорыя літаратуры), гісторыя літаратуры. 3. Агульнадыдактычны і ўласнаметадычны аспекты міжпрадметных сувязей. 4. Тыпы і віды міжпрадметных сувязей. 5. Сувязь урокаў літаратуры з урокамі беларускай мовы, гісторыі, рускай літаратуры. 6. Сувязь беларускай літаратуры з іншымі відамі мастацтва.				2		Табліцы «Віды міжпрадметных сувязей» і «Віды ўнутрыпрадметных сувязей». Схема «Сувязь літаратуры з іншымі прадметамі».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Напісанне рэфератаў. Рэйтынгавая кантрольная работа № 5.
13.	Нагляднасць і тэхнічныя сродкі навучання на ўроках літаратуры		2			4			
13.1.	Нагляднасць і тэхнічныя сродкі навучання на ўроках літаратуры 1. Нагляднасць і ТСН, іх роля ў арганізацыі выкладання літаратуры. 2. Зрокавая, слыхавая, графічная і камбінаваная, статычная і дынамічная нагляднасць на ўроках літаратуры. 3. Асаблівасці выкарыстання розных відаў нагляднасці ў залежнасці ад тыпу і структуры ўроку. 4. Роля ТСН у арганізацыі разумова-вобразнай дзейнасці вучняў. 5. Месца камп'ютарнай тэхнікі ў выкладанні беларускай літаратуры. 6. Электронныя адукацыйныя рэсурсы. 7. Электронныя вучэбна-метадычныя комплексы.		2			4	Камп'ютарная прэзентацыя № 4.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Падрыхтоўка самаробных наглядных сродкаў, распрацоўка мультымедыяных прэзентацый
14.	Факультатыўныя заняткі па літаратуры		1	2					

14.1.	Факультатыўныя заняткі па літаратуры 1. Мэты, структура факультатыўных заняткаў. 2. Віды факультатыўных заняткаў па літаратуры. 3. Формы навучання на факультатыўных занятках. 4. Тэматыка і метадыка правядзення факультатыўных заняткаў у V – VIII і IX – XI класах.			2			Праграмы факультатыўных заняткаў, зацверджаных МА РБ.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Падрыхтоўка рэфератаў.
14.2.	Метадыка правядзення факультатыўных заняткаў па літаратуры 1. Віды факультатыўных заняткаў па літаратуры. 2. Формы навучання на факультатыўных занятках. 3. Тэматыка і метадыка правядзення факультатыўных заняткаў у V – VIII і IX – XI класах. 4. Праграмы і дапаможнікі для правядзення факультатыўных заняткаў па беларускай літаратуры.		1				Праграмы факультатыўных заняткаў, зацверджаных МА РБ.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Экспрэс-апытанне, распрацоўка праграм факультатыўных заняткаў.
15.	Пазакласная праца па літаратуры	2	1			4			
15.1.	Пазакласная праца па літаратуры 1. Пазакласная праца як арганічная частка навучальна-выхаваўчага працэсу ў школе. 2. Мэты пазакласнай працы па літаратуры, патрабаванні да яе. 3. Формы і віды пазакласнай працы. 4. Літаратурныя вечары, канферэнцыі, дыспуты. 5. Літаратурнае краязнаўства, яго магчымасці і роля ў выхаванні творчай асобы. Асноўныя метады краязнаўчай працы. 6. Літаратурныя гурткі, клубы, музеі, выставы.	2				4	Руцкая, А. Пазакласная праца па беларускай літаратуры : дапам. для настаўнікаў / А. Руцкая. – Мінск, 2000.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
15.2.	Арганізацыя і кіраўніцтва дадатковым чытаннем 1. Метады вывучэння чытацкіх інтарэсаў школьнікаў, кантроль за чытаннем. 2. Тыпы і віды ўрокаў дадатковага чытання. 3. Роля кніг серыі «Школьная бібліятэка» і «Кнігі для пазакласнага чытання» пры арганізацыі і кіраўніцтве пазакласным чытаннем.		1				Пазакласная праца па беларускай мове і літаратуры : дапам. для настаўнікаў агульнаадукац. устаноў. – Мінск, 2007.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Рэйтынгавая кантрольная работа № 6.
	Усяго ў V семестры	14	14	2	2	20			Экзамен
	Усяго гадзін	44	44	4	4	58			

**ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ
«МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ»
(завочная форма атрымання адукацыі)**

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Самастойная работа студэнта	Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў (наглядныя, метадычныя дапаможнікі і інш.)	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семінарскія) заняткі	Лабараторныя заняткі				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Методыка выкладання беларускай літаратуры	20	4		130			
V семестр								
1.	Агульныя пытанні методыкі выкладання літаратуры	1			12			
1.1.	Агульныя пытанні методыкі выкладання літаратуры 1. Методыка як дысцыпліна педагагічнага профілю, яе сувязь з іншымі навукамі. 2. Структура методыкі выкладання літаратуры. 3. Асноўныя пытанні методыкі выкладання літаратуры. 4. Метады ў галіне методыкі выкладання літаратуры. 5. Месца і адметнасць беларускай літаратуры сярод іншых прадметаў. 6. Значэнне літаратуры як вучэбнага прадмета. 7. Мэты выкладання літаратуры. 8. Функцыі літаратуры.	1			12	Табліцы і схемы «Сувязь методыкі з іншымі навукамі», «Змест курса методыкі».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
2.	Асноўныя этапы станаўлення і развіцця методыкі выкладання беларускай літаратуры	1			12			
2.1.	Асноўныя этапы станаўлення і развіцця методыкі выкладання беларускай літаратуры. 1. Станаўленне і развіццё методыкі выкладання беларускай літаратуры. 2. Стан методыкі выкладання беларускай літаратуры ў перадавае дзесяцігоддзе.	1			12	Камп'ютарная прэзентацыя № 1.	Асн. [1] [2] Дад. [3]	

	3. Пасляваенны перыяд развіцця методыкі выкладання беларускай літаратуры. 4. Сучасны стан методыкі выкладання беларускай літаратуры.						[5]	
3.	Змест і этапы літаратурнай адукацыі ў сучасных установах агульнай сярэдняй адукацыі	4	2		44			
3.1.	Канцэпцыя літаратурнай адукацыі 1. Мэты, задачы і прынцыпы літаратурнай адукацыі. 2. Структура, адзінства і цэласнасць літаратурнай адукацыі з улікам узроставай і асобаснай дыферэнцыяцыі. 3. Кампаненты зместу літаратурнай адукацыі. 4. Прынцыпы адбору літаратурных твораў.	1			12	План-схема «Канцэпцыя літаратурнай адукацыі».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
3.2.	Канцэпцыя вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура». Адукацыйны стандарт базавай адукацыі. Адукацыйны стандарт сярэдняй адукацыі. Адукацыйны стандарт «Беларуская літаратура» 1. Агульныя паказчыкі літаратурнай адукацыі па вучэбным прадмеце. 3. Змест адукацыйнага стандарту базавай адукацыі. 4. Змест адукацыйнага стандарту сярэдняй адукацыі. 2. Зыходныя метадалагічныя перадумовы і прынцыпы пабудовы зместу вучэбнага прадмета. 3. Дыдактычныя асновы, прынцыпы і крытэрыі адбору ў канструяванні зместу літаратурнай адукацыі. 4. Мэты, агульная характарыстыка і асаблівасці пабудовы зместу літаратурнай адукацыі па ступенях навучання. 5. Састаў і структура вучэбна-метадычных комплексаў па беларускай літаратуры. 6. Асноўныя палажэнні Адукацыйнага стандарту «Беларуская літаратура».	1			10	Табліца «Канцэпцыя вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
	Усяго ў V семестры	4			46			
VI семестр								
3.3.	Вучэбная праграма па беларускай літаратуры 1. Школьная праграма па беларускай літаратуры, яе змест і структура. 2. Прынцыпы адбору і канструявання зместу адукацыі ў праграмах. 3. Раздзелы вучэбнай праграмы, іх функцыянальнае прызначэнне.	1			6	Вучэбныя праграмы па беларускай літаратуры	Асн. [1] [2] Дад. [3]	

	4. Віды спісаў твораў у праграме.					(партал www.adu.by).	[5]	
3.4.	Аналіз вучэбных праграм па беларускай літаратуры 1. Школьная праграма па беларускай літаратуры, яе змест і структура. 2. Прынцыпы адбору і канструявання зместу адукацыі ў праграмах. 3. Раздзелы вучэбнай праграмы. 4. Віды спісаў твораў у праграме. 5. Профільнае навучанне па беларускай літаратуры ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі. 6. Асаблівасці пабудовы зместу навучання ў вучэбных праграмах для базавага і павышанага ўзроўняў.	1		6	Вучэбныя праграмы па беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	Асн. [1] Дад. [2] [3] [5]	Праца ў падгрупах. Выступленне паведамленнямі.	3
3.5.	Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры 1. Падручнікі і вучэбныя дапаможнікі па літаратуры, іх тыпы. 2. Змест і структура падручнікаў па беларускай літаратуры, іх адпаведнасць праграмам. 3. Метадычны апарат падручнікаў. 4. Састаў і структура вучэбна-метадычных комплексаў (ВМК) па беларускай літаратуры.	1		6	Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]		
3.6.	Аналіз вучэбных дапаможнікаў па беларускай літаратуры 1. Падручнікі і вучэбныя дапаможнікі па літаратуры, іх тыпы. 2. Змест і структура падручнікаў па беларускай літаратуры, іх адпаведнасць праграмам. 3. Метадычны апарат падручнікаў.	1		4	Вучэбныя дапаможнікі па беларускай літаратуры (партал www.adu.by).	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	Праца ў падгрупах. Выступленне дакладамі.	3
4.	Прынцыпы, метады і прыёмы выкладання літаратуры	2		6				
4.1.	Прынцыпы, метады і прыёмы вывучэння літаратуры 1. Прынцыпы дзяржаўнай палітыкі ў галіне адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і іх рэалізацыя пры выкладанні літаратуры. 2. Агульнадактычныя прынцыпы і адметнасць іх выкарыстання на ўроках літаратуры. 3. Прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры. 4. Метады і прыёмы выкладання літаратуры і іх класіфікацыя. Суадносіны паняццяў «метады і прыём». 5. Розныя погляды навукоўцаў на праблему класіфікацыі метадаў і	2		6	Табліца «Агульнадактычныя прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]		

	прыёмаў. 6. Класіфікацыя метадаў па крыніцы атрымання ведаў. 7. Класіфікацыя метадаў па спецыфіцы ўнутранай сутнасці пазнавальнай дзейнасці вучняў і ступені іх самастойнасці.							
5.	Урок літаратуры ў сучасных установах агульнай сярэдняй адукацыі	4	2		25			
5.1.	Сучасны ўрок як форма навучання 1. Сучасны ўрок як форма навучання, яго змест і структура. 2. Патрабаванні да сучаснага ўрока літаратуры і прыёмы рэалізацыі іх на практыцы. 3. Тыпы ўрокаў па літаратуры, прынцыпы іх класіфікацыі (у залежнасці ад этапу вывучэння твора, яго роду і жанру, формы падачы матэрыялу і інш.). 4. Агульнадыдактычныя тыпы ўрокаў, іх спецыфіка.	1			8	Камп'ютарная прэзентацыя № 2.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	
5.2.	Нетрадыцыйныя ўрокі па літаратуры. Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі 1. Узнікненне нетрадыцыйных урокаў па літаратуры ў 70-я гг. XX ст., іх спецыфіка. 2. Стандартныя і нестандартныя ўрокі як метадычная праблема. 3. Здабыткі настаўнікаў-эксперыментатараў. 4. Віды нетрадыцыйных урокаў. 5. Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі, азначэнне паняцця «тэхналогіі». Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі ў школе, іх адрозненне ад традыцыйных: тэхналогія перспектывных ліній, праектнае навучанне; модульнае навучанне; праблемнае навучанне; Дальтон-план; педагагічныя майстэрні. 6. Інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі.	1			8	Камп'ютарная прэзентацыя № 3.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	
	Усяго ў VI семестры	6	2		44			
VII семестр								
5.3.	Сучасны ўрок па літаратуры 1. Сучасны ўрок як форма навучання. 2. Патрабаванні да сучаснага ўрока літаратуры і прыёмы рэалізацыі іх на практыцы. 3. Тыпы ўрокаў па літаратуры, прынцыпы іх класіфікацыі. 4. Агульнадыдактычныя тыпы ўрокаў, іх спецыфіка.		1		3	Камп'ютарная прэзентацыя № 2.	Асн. [1] [2] Дад. [1]	Экспрэс-апытанне.

							[2] [5] [8]	
5.4.	<p>Спецыфіка нетрадыцыйных урокаў па літаратуры. Выкарыстанне сучасных адукацыйных тэхналогій на ўроку літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Віды нетрадыцыйных урокаў. 2. Методыка арганізацыі і правядзення нетрадыцыйных урокаў па літаратуры. 3. Тэхналогія перспектывных ліній, праектнае навучанне. 4. Модульнае навучанне. 5. Праблемнае навучанне. 6. Дальтон-план. 7. Педагагічныя майстэрні. 8. Інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі. 		1		3	Камп'ютарная прэзентацыя № 3.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	Распрацоўка і правядзенне элементаў урокаў з выкарыстаннем сучасных адукацыйных тэхналогій.
5.5.	<p>Планаванне вучэбнай дзейнасці настаўнікам беларускай літаратуры</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роля планавання ў навучальнай дзейнасці настаўніка літаратуры. 2. Віды планавання. Перспектывнае планаванне (каляндарнае, тэматычнае). 3. Бягучае планаванне. 4. План, план-канспект і канспект урока, этапы падрыхтоўкі да іх напісання. 	2			3	Беларуская мова і літаратура 5–11 класы. Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне.	Асн. [1] [2] Дад. [1] [2] [5] [8]	
6.	Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе	2			7			
6.1.	<p>Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асноўныя 5 этапаў вывучэння мастацкага твора ў школе (уступныя заняткі, чытанне, арыентацыйныя заняткі, аналіз, заключныя заняткі). 2. Методыка правядзення і віды ўступных заняткаў. 3. Чытанне мастацкага твора як асноўны этап яго вывучэння. 4. Вывучэнне чытацкага ўспрымання мастацкага твора школьнікамі: змест і методыка правядзення арыентацыйных заняткаў. 5. Заключныя заняткі і методыка іх правядзення. 	1			3	Схема «Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе».	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
6.2.	<p>Аналіз мастацкага твора ў школе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз мастацкага твора. 2. Прынцыпы і патрабаванні да аналізу твораў. 	1			4	Схема «Аналіз мастацкага твора ў школе».	Асн. [1]	.

	3. Шляхі аналізу. 4. Тыпы аналізу: аглядавы, выбарачна-накіраваны, падрабязны, «скрыты», змешаны (свабодна-накіраваны).						[2] Дад. [3] [5]	
7.	Вывучэнне літаратурных твораў з улікам іх родавай спецыфікі	2			6			
7.1.	Асаблівасці вывучэння лірычных твораў. Спецыфіка вывучэння эпічных твораў 1. Агульныя метадалагічныя і метадычныя прынцыпы аналізу і іх трансфармацыя ў залежнасці ад родавай спецыфікі вывучаемых твораў. 2. Улік родавых асаблівасцяў мастацкага твора як метадычная аснова фарміравання кваліфікаванага чытача. 3. Спецыфіка лірыкі як літаратурнага роду. 4. Формы і прыёмы вывучэння лірыкі. 5. Асаблівасці вывучэння лірыкі ў V – VIII і IX – XI класах. 6. Эпічныя творы і іх месца ў школьным курсе літаратуры. 7. Улік родава-жанравай спецыфікі вывучэння эпічных твораў. 8. Метады і прыёмы вывучэння эпічных твораў. 9. Праца над эпізодам. 10. Аналіз вобраза-пейзажу, вобраза-інтэр'ера, вобраза-персанажа ў святле цэласнай канцэпцыі твора.	1			3	Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
7.2.	Асаблівасці вывучэння фальклору. Спецыфіка вывучэння драматычных твораў 1. Значэнне вывучэння фальклору ў школе. 2. Спецыфіка вывучэння казак, легенд, прыказак, прыкмет, павер'яў, загадак і песень. 3. Выкарыстанне займальных форм працы, міжпрадметных сувязей, ТСН пры іх вывучэнні. 4. Асаблівасці драмы як роду літаратуры, яе мастацкай спецыфікі – літаратурнай і тэатральнай. 5. Роля чытання тэксту п'есы падчас заняткаў. 6. Выяўленне канфлікту ў драме і спосабаў абмалёўкі драматычных характараў. 7. Спецыфіка аналізу драматычнага твора. 8. Прыёмы вывучэння драматычных твораў.	1			3	Схемы аналізу літаратурнага твора.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
8.	Вывучэнне аглядавых і манаграфічных тэм у курсе літаратуры	2			10			

8.1.	<p>Спецыфіка вывучэння аглядавых тэм у курсе літаратуры старшых класаў</p> <p>1. Аглядавыя і манаграфічныя тэмы ў курсе літаратуры IX – XI класаў.</p> <p>2. Спецыфіка і накіраванасць аглядавых тэм.</p> <p>3. Методыка правядзення ўрокаў па вывучэнню аглядавых тэм.</p> <p>4. Залежнасць эфектыўнасці аглядавых заняткаў ад ступені самастойнай падрыхтаванасці вучняў.</p>	1			3	Камп'ютарная прэзентацыя № 4.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
8.2.	<p>Асаблівасці вывучэння манаграфічных тэм у курсе літаратуры на гістарычнай аснове</p> <p>1. Манаграфічная тэма ў курсе літаратуры IX – XI класаў, яе спецыфіка.</p> <p>2. Структура манаграфічнай тэмы (біяграфія пісьменніка, творы для тэкстуальнага вывучэння і самастойнага чытання, звесткі па тэорыі літаратуры).</p> <p>3. Методыка вывучэння манаграфічнай тэмы.</p> <p>4. Шляхі аналізу манаграфічнага матэрыялу.</p> <p>5. Спецыфіка вывучэння біяграфіі пісьменнікаў у V – VIII класах.</p> <p>6. Метады і прыёмы вывучэння біяграфіі пісьменнікаў у старшых класах.</p>	1			4	Камп'ютарная прэзентацыя № 4.	Асн. [1] [2] Дад. [3] [5]	
9.	Развіццё вуснага і пісьмовага маўлення на ўроках літаратуры	2			8			
9.1.	<p>Развіццё вуснага маўлення на ўроках літаратуры</p> <p>1. Патрабаванні школьнай праграмы па літаратуры да заняткаў па развіцці вуснага маўлення вучняў.</p> <p>2. Выразнае чытанне, чытанне і завучванне на памяць, слоўнікавая работа, адказы на пытанні, пераказы, вуснае славеснае маляванне, складанне плана і інш. як прыёмы развіцця вуснага маўлення школьнікаў, іх сутнасць і спецыфіка.</p>	1			4	Камп'ютарны дыск «Паэмы, вершы, проза, песні».	Асн. [1] [2] Дад. [5] [9]	
9.2.	<p>Сачыненні як від творчых работ па літаратуры</p> <p>1. Пісьмовыя працы як важнейшы сродак развіцця маўлення вучняў.</p> <p>2. Пераемнасць у сістэме пісьмовых прац на занятках па літаратуры ў 5–8 і старшых класах.</p> <p>3. Віды пісьмовых прац па літаратуры, класіфікацыя сачыненняў.</p> <p>4. Патрабаванні да сачыненняў па літаратуры.</p> <p>5. Сачыненні-разважанні, іх класіфікацыя.</p> <p>6. Этапы працы над сачыненнем.</p>	1			4	Туркевіч, В. М. Творчасці зярняты залатыя : метаад. эцюды настаўніка В. М. Туркевіч. – Мінск, 1988.	Асн. [1] [2] Дад. [5] [9]	

	7. Кампазіцыя сачынення.						
	Усяго ў VII семестры	10	2		40		Залік Кантрольная праца
	VIII семестр						Экзамен
	Усяго гадзін	20	4		130		

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. Гоўзіч, І. М. Методыка выкладання беларускай літаратуры : вучэб.-метад. комплекс для спецыяльнасцей 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)» / І. М. Гоўзіч [і інш.] // Рэпазіторый БДПУ. – Рэжым доступу: <https://elib.bspu.by/handle/doc/133>. – Дата доступу: 07.06.2020.
2. Гоўзіч, І. М. Методыка выкладання беларускай літаратуры : электронны вучэб.-метад. комплекс для спецыяльнасцей 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)» // І. М. Гоўзіч [і інш.] // Установа адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»: рэг. пасведч. № 1141918768 ад 11.06.2019 г.– Рэжым доступу: <https://bspu.by/moodle/course/view.php?id=2097>. – Дата доступу: 07.06.2020.

Дадатковая літаратура

1. Выкарыстанне сучасных адукацыйных тэхналогій на ўроках беларускай мовы і літаратуры / В. У. Бухавец [і інш.] ; пад агул. рэд. С. І. Цыбульскай. – Мінск : Сэр-Вит, 2006. – 207 с.
2. Жуковіч, М. В. Сучасныя педагагічныя тэхналогіі на ўроках беларускай мовы і літаратуры : дапам. для наст. устаноў, якія забяспечваюць атрым. агул. сярэд. адукацыі / М. В. Жуковіч. – Мінск : Аверсэв, 2007. – 156 с.
3. Лугоўскі, А. І. Методыка выкладання беларускай літаратуры: вучэб.-метад. дапам. / А. І. Лугоўскі. – 3-е выд. – Мінск : Беларус. дзярж. пед ун-т, 2007. – 91 с.
4. Лугоўскі, А. І. Слоўнік студэнта-філолага па методыцы выкладання беларускай літаратуры / А. І. Лугоўскі. – 2-е выд. – Мінск : Беларус. дзярж. пед. ун-т, 2008. – 127 с.
5. Методыка выкладання беларускай літаратуры : дапам. / І.М. Гоўзіч [і інш.]. – Мінск : Беларус. дзярж. пед. ун-т, 2012. – 230 с.
6. Методыка выкладання беларускай літаратуры : вучэб. дапам. для студэнтаў філал. фак. ВНУ ; пад рэд. В. Я. Ляшук. – Мінск : Экаперспектыва, 1999. – 447 с.
7. Мішчанчук, М. І. Настаўніку – пра настаўнікаў : нарысы, рэпартажы з урокаў, эсэ / М. І. Мішчанчук. – Мінск : Нар. асвета, 1989. – 118 с.
8. Нестандартныя ўрокі па беларускай мове і літаратуры. 5 – 11 класы : дапам. для наст. агульнаадукац. устаноў / А. М. Евіч [і інш.]. – 2-е выд. – Мазыр : Белы вецер, 2010. – 158 с.
9. Туркевіч, В. М. Творчасці зярняты залатыя : метад. эцюды настаўніка / В.М. Туркевіч. – Мінск : Нар. асвета, 1988. – 110 с.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ І ВЫКАНАННЮ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Самастойная работа студэнтаў арганізуецца дэканатамі, кафедрамі, выкладчыкамі УВА ў адпаведнасці з Палажэннем аб самастойнай працы студэнтаў.

Самастойная работа студэнтаў прадугледжвае выкананне кантрольных прац, падрыхтоўку прэзентацый, відэафільмаў, рэфератаў, дакладаў па вызначанай тэматыцы, канспектаванне навуковай і навукова-папулярнай літаратуры, рэферыраванне і анатаванне прафесійна арыентаваных тэкстаў.

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДАВАНЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ КАМПЕТЭНЦЫЙ СТУДЭНТАЎ

Для бягучага кантролю і самакантролю ведаў і ўменняў студэнтаў па дысцыпліне «Методыка выкладання беларускай літаратуры» можна выкарыстоўваць наступны дыягнастычны інструментарый:

- правядзенне прамежкавых апытанняў па асобных тэмах;
- правядзенне тэсціравання ў СДН MOODLE;
- індывідуальная гутарка са студэнтам;
- візуальная праверка выкананых канспектаў, планаў-канспектаў і планаў урокаў;
- ацэньванне абароны падрыхтаваных паведамленняў, рэфератаў, прэзентацый;
- тэсціраванне.

**ПЕРАЛІК ЗАДАННЯЎ І КАНТРОЛЬНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ
КІРУЕМАЙ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ**

п/п	Назва тэмы	Колькасць гадзін на КСРС		Заданні	Форма выканання
		лекц.	практ.		
IV семест					
5.1.	<p><i>Вучні як чытачы</i></p> <p>1. Сучасная педагагічная і метадычная навукі аб чытацкай дзейнасці.</p> <p>2. Чытанне як праца і творчасць.</p> <p>3. Праблема крытэрыяў літаратурнага развіцця ў псіхалогіі і метадыцы выкладання літаратуры.</p> <p>4. Паняцце аб чытацкіх уменнях і навыках, іх сутнасць, спецыфіка.</p> <p>5. Узроставыя асаблівасці вучняў і іх улік на ўроках беларускай літаратуры.</p> <p>6. Спосабы выяўлення чытацкіх і літаратурна-творчых уменняў школьнікаў.</p>	1		<p>Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучаным матэрыяле на ўзроўні пазнавання: Зрабіць тэзісы кнігі В.М. Туркевіча «Творчасці зярняты залатыя».</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення: Падрыхтаваць рэферат на тэму «Узроставыя асаблівасці вучняў і іх улік на ўроках беларускай літаратуры».</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў: Правесці анкетаванне вучняў падчас педагагічнага практыкума для выяўлення выяўлення чытацкіх і літаратурна-творчых уменняў.</p>	Праверка зробленых тэзісаў, рэфератаў, апрацоўка анкет.

5.2.	<p>Настаўнік беларускай літаратуры</p> <p>1. Асоба настаўніка як адзін з вызначальных фактараў у выкладанні літаратуры.</p> <p>2. Настаўнік літаратуры як выкладчык мастацкага слова, пасрэднік паміж пісьменнікам і чытачом-вучнем.</p> <p>3. Творчая лабараторыя настаўніка-славесніка.</p> <p>4. Агульнадыдактычныя і вузкаспецыяльныя патрабаванні да настаўніка літаратуры.</p> <p>5. Лепшыя настаўнікі-філолагі краіны.</p>	1		<p>Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучаным матэрыяле на ўзроўні пазнавання: Зрабіць тэзісы кнігі М.І. Мішчанчука «Настаўніку – пра настаўнікаў».</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення: Падрыхтаваць эсэ на тэму «"Сучасны настаўнік літаратуры: якім ён павінен быць»».</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў: Падрыхтаваць відэафільм пра настаўнікаў па выніках праходжання педагагічнага практыкума.</p>	Праверка тэзісаў, эсэ, прагляд фільмаў.
8.3.	<p>Методыка вывучэння фальклору</p> <p>1. Значэнне вывучэння фальклору ў школе.</p> <p>2. Спецыфіка вывучэння фальклорных твораў розных жанраў.</p> <p>3. Выкарыстанне займальных форм працы, міжпрадметных сувязей, ТСН пры іх вывучэнні.</p>	2		<p>Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучаным матэрыяле на ўзроўні пазнавання: Прааналізаваць вучэбныя праграмы па беларускай літаратуры і выпісаць па класах жанры, назвы і анатацыі для фальклорных твораў у выглядзе табліцы.</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення: Падрыхтаваць план-канспект урака па вывучэнні фальклорнага твора.</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў: Падрыхтаваць канспект урака з мультымедычнай прэзентацыяй па вывучэнні фальклорнага твора.</p>	Праверка табліц, планаў-канспектаў, канспектаў і прэзентацый.

V семестр

12.1.	<p>Унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры</p> <p>1. Віды ўнутрыпрадметных сувязей.</p> <p>2. Кампаненты зместу літаратуры для ажыццяўлення ўнутрыпрадметных сувязей: мастацкія творы, асновы літаратуразнаўства (тэорыя літаратуры), гісторыя літаратуры.</p> <p>3. Агульнадыдактычны і ўласнаметадычны аспекты міжпрадметных сувязей.</p> <p>4. Тыпы і віды міжпрадметных сувязей.</p> <p>5. Сувязь урокаў літаратуры з урокамі беларускай мовы, гісторыі, рускай літаратуры.</p> <p>6. Сувязь беларускай літаратуры з іншымі відамі мастацтва.3. Паспяховае развіццё пісьменніцкай крытыкі ў 1970-я – пач. 1980-х гг. (агляд кніг</p>	2	<p>Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучаным матэрыяле на ўзроўні пазнавання: Падрыхтаваць рэферат «Унутрыпрадметныя і міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры».</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення: Падрыхтаваць план-канспект урока з выкарыстаннем унутрыпрадметных сувязей.</p> <p>Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў: Распрацаваць канспект урока з выкарыстаннем міжпрадметных сувязей.</p>	<p>Праверка рэфератаў, планаў-канспектаў, канспектаў.</p>
-------	--	---	--	---

	I. Мележа, В. Быкава, інш.).				
14.1.	Факультатыўныя заняткі па літаратуры 1. Мэты, структура факультатыўных заняткаў. 2. Віды факультатыўных заняткаў па літаратуры. 3. Формы навучання на факультатыўных занятках. 4. Тэматыка і методыка правядзення факультатыўных заняткаў у V – VIII і IX – XI класах.	2		Заданні, якія фарміруюць дастатковыя веды па вывучаным матэрыяле на ўзроўні пазнавання: Падрыхтаваць рэферат «Віды факультатыўных заняткаў па літаратуры і методыка іх правядзення». Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення: Распраць каляндарна-тэматычнае планаванне факультатыўных заняткаў па літаратуры (3 тэмы для любога класа). Заданні, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў: Распрацаваць план-праспект праграмы факультатыўных заняткаў па літаратуры.	Праверка рэфератаў, каляндарна-тэматычнага-планавання, плана-праспекта праграм.

ПЕРАЛІК ЗАДАНЯЎ І КАНТРОЛЬНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

п/п	Назва тэмы	Колькасць гадзін на СРС	Заданні	Форма выканання
1.	Беларуская літаратура як вучэбны прадмет	2	Вывучыць тэарэтычны матэрыял, прачытаць неабходныя метадычныя дапаможнікі, падрыхтаваць схему «Сувязі беларускай літаратуры з іншымі вучэбнымі прадметамі».	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні, тэсціраванне ў ў СДН MOODLE.
2.	Асноўныя этапы станаўлення і развіцця методыкі выкладання беларускай літаратуры.	2	Вывучыць тэарэтычны матэрыял, узнавіць веды, атрыманыя на дысцыпліне «Педагогіка».	Вусная праверка атрыманых ведаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
3.	Канцэпцыя вучэбнага прадмета «Беларуская літаратура». Адукацыйны стандарт базавай адукацыі. Адукацыйны стандарт сярэдняй адукацыі. Адукацыйны стандарт «Беларуская літаратура».	2	Пазнаёміцца са зместам Адукацыйнага стандарта базавай адукацыі, Адукацыйнага стандарта сярэдняй адукацыі (Аб зацвярджэнні адукацыйных стандартаў агульнай сярэдняй адукацыі [Электронны рэсурс]: Пастанова Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, 26 снежня 2018 г., № 125. // Нацыянальны адукацыйны партал. Рэжым доступа: https://www.adu.by/images/2019/01/obr-standarty-ob-sred-obrazovaniya.pdf .	Вусная праверка атрыманых ведаў, індывідуальная гутарка, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
4.	Прынцыпы вивучэння літаратуры	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял: 1. прынцыпы дзяржаўнай палітыкі ў галіне адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь і іх рэалізацыя пры выкладанні літаратуры;	Вусная праверка атрыманых ведаў, індывідуальная гутарка, тэсціраванне

			2. агульнадыдактычныя прынцыпы і адметнасць іх выкарыстання на ўроках літаратуры; 3. прынцыпы літаратуразнаўчага аналізу на ўроках літаратуры.	ў СДН MOODLE.
5.	Настаўнік беларускай літаратуры.	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял, прачытаць неабходныя крытычныя тэксты. Падрыхтаваць рэферат па тэме «Творчая лабараторыя настаўніка-славесніка». Самастойна вывучыць пытанне «Лепшыя настаўнікі-філолагі краіны».	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка рэферата, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
6.	Сучасны ўрок як форма навучання.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць рэферат па тэме «Агульнадыдактычныя тыпы ўрокаў, іх спецыфіка»	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка рэфератаў тэсціраванне ў СДН MOODLE.
7.	Нетрадыцыйныя ўрокі па літаратуры. Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі..	8	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць вусныя выказванні па тэмах: 1. Віды нетрадыцыйных урокаў. 2. Інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі..	Вусная праверка атрыманых ведаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
8.	Планаванне вучэбнай дзейнасці настаўнікам беларускай літаратуры.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць планы-канспекты традыцыйных і нетрадыцыйных урокаў па беларускай літаратуры.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка планаў канспектаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
9.	Этапы вывучэння мастацкага твора ў школе.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць і распрацаваць ўступныя, арыентацыйныя і заключныя заняткі па вывучэнні твораў.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка распрацаваных этапаў урокаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.

10.	Спецэфіка аналізу мастацкіх твораў.	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Распрацаваць комплексны план аналізу твора.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка планаў аналізу, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
11.	Асаблівасці вывучэння лірычных твораў.	3	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял, прачытаць неабходныя крытычныя тэксты. Падрыхтаваць вусныя паведамленні: 1. Формы і прыёмы вывучэння лірыкі. 2. Асаблівасці вывучэння лірыкі ў V – VIII і IX – XI класах	Вусная праверка атрыманых ведаў, абмеркаванне вусных паведамленняў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
12.	Вывучэнне эпічных твораў на ўроку літаратуры.	3	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць план урока па вывучэнню эпічнага твора ў VII класе	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка планаў урокаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
13.	Асаблівасці вывучэння фальклору	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць план урока па вывучэнню казкі (легенды, загадак, песні – на выбар).	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка планаў урокаў, узаемаправерка студэнтаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
14.	Вывучэнне драматычных твораў на ўроку літаратуры	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць план урока па вывучэнню драматычнага твора.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка планаў урокаў, узаемаправерка студэнтаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.

15.	Вывучэнне аглядавых тэм у старшых класах.	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць прэзентацыю па аглядавай тэме.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка прэзентацый, узаемаправерка студэнтаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
16.	Вывучэнне манаграфічных тэм у курсе літаратуры ў старшых класах.	2	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць прэзентацыю па аглядавай тэме.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка прэзентацый, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
17.	Развіццё вуснага маўлення на ўроках літаратуры.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць заданні, накіраваныя на развіццё маўлення вучняў.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка заданняў, узаемаправерка студэнтаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
18.	Выпраўленне і аналіз сачыненняў па літаратуры.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Праверыць тэксты вучнёўскіх сачыненняў.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка сачыненняў, узаемаправерка студэнтаў, тэсціраванне ў СДН MOODLE.
19.	Нагляднасць і тэхнічныя сродкі навучання на ўроках літаратуры.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Падрыхтаваць самаробныя наглядныя сродкі, электронныя адукацыйныя рэсурсы.	Вусная праверка атрыманых ведаў, праверка ЭАР, узаемаправерка студэнтаў,

				тэсціраванне ў СДН MOODLE.
20.	Пазакласная праца па літаратуры.	4	Вывучыць адпаведны тэме матэрыял. Напісаць сцэнарый пазакласнага мерапрыемства па літаратуры з прафарынтацыйным ухілам.	Праверка і абмеркаванне сцэнарыяў, выніковы тэст ў СДН MOODLE.
	Усяго па дысцыпліне	58		

КРЫТЭРЫ АЦЭНКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

10 (дзесяць) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, а таксама па асноўных пытаннях, якія выходзяць за яе межы;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

бездакорнае валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

выяўленая здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі;

поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку, выкарыстоўваць навуковыя дасягненні іншых дысцыплін;

творчая самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, актыўны творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

9 (дзевяць) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай ўстанова вышэйшай адукацыі па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

сістэматычная, актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

8 (восем) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны (метадамі комплекснага аналізу, тэхнікай інфармацыйных тэхналогій), уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, сістэматычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

7 (сем) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

вольнае валоданне тыпавымі рашэннямі ў рамках вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, удзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

6 (шэсць) балаў, залічана:

дадаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне неабходнай навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абагульненні і абгрунтаваныя высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, перыядычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

5 (пяць) балаў, залічана:

дадатковыя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, фрагментарны ўдзел у групавых абмеркаваннях, дастатковы ўзровень культуры выканання заданняў.

4 (чатыры) балы, залічана:

дастатковы аб'ём ведаў у межах адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, лагічны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы без істотных памылак;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

уменне пад кіраўніцтвам выкладчыка вырашаць стандартныя (тыпавыя) задачы;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім ацэнку;

праца пад кіраўніцтвам выкладчыка на практычных, лабараторных занятках, дапушчальны ўзровень культуры выканання заданняў.

3 (тры) балы, незалічана:

недастаткова поўны аб'ём ведаў у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веданне часткі асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, выклад адказу на пытанні з істотнымі, лагічнымі памылкамі;

слабое валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, некампетэнтнасць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

няўменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

2 (два) балы, незалічана:

фрагментарныя веды ў рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веды асобных літаратурных крыніц, рэкамендаваных вучэбнай праграмай установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

няўменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію вучэбнай дысцыпліны, наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

1 (адзін) бал, незалічана:

адсутнасць ведаў (і кампетэнцый) у рамках адукацыйнага стандарту
вышэйшай адукацыі, адмова ад адказу, адсутнасць на атэстацыі без уважлівай
прычыны.

**Прадакол узгаднення вучэбнай праграмы
па вивучаемай дысцыпліне
з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці**

Назва дысцыпліны, вивучэнне якой звязана з дысцыплінай рабочай праграмы	Кафедра, якая забяспечвае вивучэнне гэтай дысцыпліны	Прапановы кафедры аб зменах у змесце рабочай праграмы	Прынятае рашэнне кафедрай, якая распрацавала рабочую праграму (з указаннем даты і нумара прадакола)
«Тэорыя літаратуры»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Пры вивучэнні тэмы «Тэорыя літаратуры ў школьным вивучэнні» абпірацца на паняцці, атрыманыя на занятках па «Тэорыі літаратуры»	26.05.2020 Прадакол № 12
«Гісторыя беларускай літаратуры»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Для напісання планаў-канспектаў па літаратуры выкарыстоўваць манаграфіі, прысвечаныя беларускім пісьменнікам	26.05.2020 Прадакол № 12
«Літаратурнае краязнаўства»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Пры вивучэнні тэмы «Пазакласная праца па літаратуры» абпірацца на паняцці, атрыманыя на занятках па «Літаратурным краязнаўстве»	26.05.2020 Прадакол № 12
«Вусная народная творчасць»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Пры вивучэнні тэмы «Метадыка вивучэння фальклору» абпірацца на паняцці, атрыманыя на занятках па «Вуснай народнай творчасці»	26.05.2020 Прадакол № 12